

Županija

28.

Na temelju članka 13. stavak 1. Odluke o javnim priznanjima (»Službene novine PGŽ« broj 30/03, 10/06, 27/08 i 48/09), članka 28. točke 15. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 28. sjednici od 22. ožujka 2012. godine, donijela je

ODLUKU o dodjeli nagrade Primorsko-goranske županije za životno djelo

I.

Nagrada Primorsko-goranske županije za životno djelo u 2012. godini dodjeljuje se

1. ZDRAVKU ČIRI KOVAČIĆU,

- za vrijedan doprinos razvoju sporta, gospodarstva i civilnog društva te za međunarodnu promociju Rijeke i Primorsko-goranske županije

2. Mons. IVOSLAVU LINIĆU,

- za izuzetan doprinos očuvanju crkvene i opće kulturne baštine i za jačanje tolerancije, razumijevanja i prijateljstva među ljudima na području Rijeke i Primorsko-goranske županije.

II.

Nagrada se sastoji od pisanog priznanja i novčanog iznosa od 12 prosječnih neto plaća zaposlenih na području Republike Hrvatske u prethodnoj godini.

III.

Nagrada se dodjeljuje na svečanoj sjednici Skupštine povodom Dana Županije, 14. travnja 2012. godine.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-04/12-01/2

Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-11

Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik
Ingo Kamenar, v. r.

29.

Na temelju članka 13. stavak 1. Odluke o javnim priznanjima (»Službene novine PGŽ« broj 30/03, 10/06, 27/08 i 48/09), članka 28. točke 15. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske

županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 28. sjednici od 22. ožujka 2012. godine, donijela je

ODLUKU

o dodjeli godišnje nagrade Primorsko-goranske županije

I.

Godišnja nagrada Primorsko-goranske županije u 2012. godini dodjeljuje se

a) SAVEZU ANTIFAŠISTIČKIH BORACA I ANTI-FAŠISTA PGŽ,

- za uspješnu organizaciju obilježavanja 70. obljetnice ustanka naroda Hrvatske, za organizaciju i članstvo u Stalnom forumu antifašista i instituta Jadransko-jonskih gradova te za unapređenje demokratskih procesa i njegovanje antifašističkih tradicija

b) ZAJEDNIČKA GODIŠNJA NAGRADA dodjeljuje se:

- dr. sc. Predragu Šustaru

- dr. sc. Gianni Mazzieri-Sanković

- dr. sc. Corinni Gerbaz Giuliano

- dr. sc. Ines Srdoč-Konestra

- dr. sc. Svjetlani Kolić-Vehovec

- za izradu studijskih programa i osnivanje Odsjeka za Talijanistiku na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, kao i za doprinos promidžbi studija Talijanistike.

II.

Nagrada se sastoji od pisanog priznanja i novčanog iznosa od četiri prosječne neto plaće zaposlenih na području Republike Hrvatske u prethodnoj godini.

III.

Nagrada se dodjeljuje na svečanoj sjednici Skupštine povodom Dana Županije, 14. travnja 2012. godine.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-04/12-01/2

Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-12

Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik
Ingo Kamenar, v. r.

30.

Na temelju članka 29. stavka 2. Zakona o ustanovama (»Narodne novine« broj 76/93, 29/97 - ispravak, 47/99 - ispravak i 35/08), članka 26. alineje 10. Statuta Thalassoterapije Crikvenica (broj: 01-61-7/2/2010 od 27. 5. 2010. godine), članka 28. točke 9. Statuta Primorsko-goranske

županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 28. sjednici održanoj 22. ožujka 2012. godine, donijela je

ODLUKU

o davanju suglasnosti na odluku o proširenju djelatnosti osnivanjem specijalističke ambulante dermatovenerologije u Thalassoterapiji Crikvenica

I.

Daje se suglasnost na Odluku o proširenju djelatnosti Thalassoterapije Crikvenica osnivanjem specijalističke ambulante dermatovenerologije koju je Upravno vijeće Ustanove donijelo na sjednici od 26. siječnja 2012. godine.

II.

Specijalistička ambulanta dermatovenerologije će djelatnost obavljati u prostoru Thalassoterapije Crikvenica, u bolničkom objektu H - medicinski trakt.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-04/12-01/2

Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-19

Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik

Ingo Kamenar, v. r.

31.

Na temelju članka 16. stavka 5. Zakona o savjetima mladih (»Narodne novine« broj 23/07), članka 13. stavak 4. Odluke o osnivanju Županijskog savjeta mladih (»Službene novine PGŽ« broj 17/07), članka 28. točke 22. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 28. sjednici od 22. ožujka 2012. godine donijela je

ODLUKU

o davanju odobrenja na Program rada Županijskog savjeta mladih za 2012. godinu

Članak 1.

Odobrava se Program rada Županijskog savjeta mladih Primorsko-goranske županije za 2012. godinu kojeg je Županijski savjet mladih donio na 4. sjednici od 24. veljače 2012. godine.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-04/12-01/2

Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-23

Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik

Ingo Kamenar, v. r.

32.

Na temelju članka 18. stavka 1. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (»Narodne novine« broj 158/03, 141/06 i 38/09), članka 14. stavka 1. Uredbe o postupku davanja koncesije na pomorskom dobru (»Narodne novine« broj 23/04, 101/04, 39/06, 63/08, 125/10 i 102/11), članka 18. stavka 1. Zakona o koncesijama (»Narodne novine« broj 125/08), članka 28. točke 21. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), a uz pribavljeno mišljenje Stručnog povjerenstva za koncesije u Primorsko-goranskoj županiji sa sjednice od 15. veljače 2012. godine (KLASA: 342-01/12-02/7, URBROJ: 2170/1-07/7-12-3), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 28. sjednici održanoj 22. ožujka 2012. godine, donijela je

ODLUKU

o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru za gospodarsko korištenje i rekonstrukciju postojećeg mola ispred vile Karoline u uvali Čikat, Grad Mali Lošinj

SADRŽAJ KONCESIJE

Članak 1.

Ovom Odlukom Primorsko-goranska županija (u daljnjem tekstu: Davatelj koncesije) iskazuje namjeru davanja koncesije na pomorskom dobru za gospodarsko korištenje i rekonstrukciju postojećeg mola ispred vile Karoline u uvali Čikat, Grad Mali Lošinj, koja uključuje:

- iznajmljivanje 15 suncobrana,
- iznajmljivanje 15 ležaljki,
- rekonstrukciju postojećeg mola.

PREDMET KONCESIJE

Članak 2.

Predmet koncesije je pomorsko dobro, uređena javna plaža (mol) ispred vile Karoline u uvali Čikat, Grad Mali Lošinj.

Kopneni dio koji je predmet koncesije sastoji se iz k.č. 13393, k.o. Mali Lošinj koja je Zemljišno-knjižnom odjelu Općinskog suda u Malom Lošinj upisana kao pomorsko dobro.

Ukupna površina koja se koncesionira iznosi 411 m² od čega kopneni dio iznosi 25 m², a morski dio 386 m².

Lomne točke koje opisuju područje koncesije iskazane su u Gauss - Kruegerovim koordinatnom sustavu:

GAUSS-KRUGEROVA PROJEKCIJA		
TOČKA	Y	X
1.	5 457 094.40	4 931 967.70
2.	5 457 113.50	4 931 961.60
3.	5 457 107.30	4 931 942.05
4.	5 457 088.25	4 931 948.05

Sastavni dio ove Odluke je grafički prikaz lokacije ucrtan na preslici Katastarskog plana u mjerilu 1:200 izrađen od Igora Mršića, Ured ovlaštenog inženjera geodezije, u studenome 2011. godine.

Grafički prikaz iz stavka 5. ovog članka se ne objavljuje.

ROK NA KOJI SE DAJE KONCESIJA

Članak 3.

Koncesija se daje na rok od 10 godina počevši od dana sklapanja ugovora o koncesiji uz mogućnost raskida ugovora sukladno važećim zakonskim propisima.

POČETNI IZNOS NAKNADE ZA KONCESIJU

Članak 4.

Početni iznos stalnog dijela godišnje naknade za koncesiju iznosi 4.110,00 kuna (slovima: četirtisućestodesetkuna kuna).

Početni iznos promjenjivog dijela godišnje naknade iznosi 3% od prihoda na koncesioniranom području.

Davatelj koncesije zadržava pravo izmjene visine naknade u skladu s odredbama Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama i podzakonskim aktima uz obvezu da o tome tri mjeseca ranije dostavi pisanu obavijest koncesionaru.

OSOBNI, STRUČNI I FINACIJSKI UVJETI KOJE MORAJU ZADOVOLJITI PONUDITELJI I ISPRAVE KOJIMA SE DOKAZUJE NJIHOVO ISPUNJENJE

Članak 5.

Podnositelj mora uz ponudu obavezno priložiti:

1. dokaze o sposobnosti ponuditelja:

- račun prihoda i gubitka za proteklu godinu (osim za novoosnovana društva i obrte);
- podatke o bonitetu i solventnosti (BON 1 i BON 2, osim za novoosnovana društva i obrte);
- izjavu da je ponuditelj ispunio sve obveze iz drugih koncesija ako ih ima ili je imao;
- izjavu da li je ponuditelju do sada oduzeta koncesija sukladno članku 30. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (»Narodne novine« 158/03, 141/06 i 38/09);
- 2. ponuđeni iznos stalnog i postotak promjenjivog dijela koncesijske naknade;
- 3. studiju gospodarske opravdanosti, u svezi članka 1. i 2. ove Odluke, koja sadrži:
 - postojeće stanje lokacije za koju se traži koncesija;
 - plan investicija detaljno razrađen za cjelokupno vrijeme trajanja koncesije;
 - iznos planirane investicije u zaštitu okoliša;
 - iznos planirane ukupne investicije;
 - izvore financiranja investicija (vlastiti izvori, krediti);
 - procjenu rentabilnosti projekta (prihodi - rashodi);
 - izjavu ponuditelja o tehničkoj i kadrovskoj opremljenosti i organizacijskim sposobnostima za ostvarenje koncesije;
 - izjavu ponuditelja da će poduzeti mjere radi osiguravanja zaštite posjetitelja plaže;
 - pismo namjere izdavatelja jamstva (banke) o davanju jamstva ponuditelju za dobro izvršenje obveza glede investicija, prema planu investicija iz studije gospodarske opravdanosti ponuditelja, na iznos 7% planirane investicijske vrijednosti, s rokom važenja 6 mjeseci po završetku planiranog investicijskog ciklusa. Garancija mora biti bezuvjetna, »bez prigovora« i naplativa na prvi poziv;

4. jamstvo za ozbiljnost ponude u vrijednosti od 2% od predviđene investicije u realizaciju projekta navedene u studiji gospodarske opravdanosti (bjanko zadužnica) ovjerenu kod javnog bilježnika;
5. lokacijsku dozvolu;
6. prijedlog o vrsti i opsegu namjere gospodarskog korištenja pomorskog dobra (idejno rješenje);
7. rekapitulacijski list;
8. cjelokupnu ponudbenu dokumentaciju i u elektronskom obliku.

ROK ZA DOSTAVU PONUDE

Članak 6.

Rok za dostavu ponuda je 30 dana od dana objave Obavijesti o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru u »Narodnim novinama«.

Ponude se dostavljaju na adresu: Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za pomorstvo, promet i veze, Slogin kula 2, 51000 Rijeka, u zatvorenoj dvostrukoj omotnici s naznakom: »Dostava ponude za koncesiju - plaža ispred vile Carolina - ne otvarati«. Ponude se dostavljaju preporučenom pošiljkom ili se predaju osobno u Upravni odjel za pomorstvo, promet i veze s adresom ponuditelja.

Jezik i pismo na kojima ponuda mora biti napisana je hrvatski jezik i latinično pismo.

Nepotpune ponude i ponude zaprimljene izvan roka neće se razmatrati.

KRITERIJI ZA ODABIR NAJPOVOLJNIJE PONUDE

Članak 7.

Najpovoljniji ponuditelj bit će odabran sukladno članku 21. i 22. Uredbe o postupku davanja koncesije na pomorskom dobru, (»Narodne novine« broj 23/04, 101/04, 39/06, 63/08, 125/10 i 102/11) prema sljedećim kriterijima:

- ponuđeni iznos ukupnog investicijskog ulaganja prema studiji gospodarske opravdanosti	40%
- ponuđena visina stalnog dijela koncesijske naknade	20%
- ponuđena visina promjenjivog dijela koncesijske naknade	20%
- broj planiranih radnih mjesta	15%
- iznos investicija u zaštitu okoliša (u okviru ukupnih investicija)	5%

Prilikom ocjenjivanja ponuda za donošenje koncesija na otocima i područjima koja se u smislu Zakona o otocima smatraju otocima, prednost se u slučaju istih ponuda daje podnositelju ponude čije je sjedište odnosno prebivalište na otoku.

Podatci o svakom kriteriju iz stavka 1. ovog članka trebaju biti posebno istaknuti u ponudi na rekapitulacijskom listu.

Davatelj koncesije zadržava pravo neprihvatanja svih pristiglih ponuda.

PREUZIMANJE NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE

Članak 8.

Natječajna dokumentacija uz zakonom propisani sadržaj, sadrži i grafički dio područja obuhvata koncesije, rekapitulacijski list, predložak za izradu studije gospodarske opravdanosti, Lokacijsku dozvolu te Nacrt ugovora o koncesiji, a može se, uz prethodnu najavu, podignuti u Primorsko-goranskoj županiji, Upravni odjel za pomorstvo, promet i veze, Slogin kula 2, Rijeka, radnim danom od 8 do 16 sati u sobi 309, III. kat.

OTVARANJE PONUDA, OTVORENI POSTUPAK

Članak 9.

Javno otvaranje ponuda u otvorenom postupku obaviti će Komisija za otvaranje ponuda trećeg radnog dana po isteku roka za dostavu ponuda u 12,00 sati u Primorsko-goranskoj županiji, Upravni odjel za pomorstvo, promet i veze, Slogin kula 2, Rijeka.

Komisiju iz stavka 1. ovoga članka imenuje pročelnik Upravnog odjela za pomorstvo, promet i veze u Primorsko-goranskoj županiji.

DONOŠENJE ODLUKE

Članak 10.

Stručno povjerenstvo za koncesije pregledava i ocjenjuje pristigle ponude, i utvrđuje prijedlog odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za davanje koncesije ili prijedloga odluke o poništenju postupka davanja koncesije, uz obrazloženje istih. Prijedlog odluke iz stavka 1. ovog članka dostavlja se Županijskoj skupštini Primorsko-goranske županije koja donosi odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja ili odluku o poništenju postupka davanja koncesije.

U slučaju odabira najpovoljnijeg ponuditelja istom će se ponuditi potpisivanje ugovora o koncesiji, a o donesenoj odluci ostali ponuditelji bit će obaviješteni bez odgode preporučenom pošiljkom s povratnicom.

U slučaju donošenja odluke o poništenju postupka davanja koncesije primjenjuju se odredba članka 25. Zakona o koncesijama (»Narodne novine« broj 125/08).

Odabrani ponuditelj može, nakon isteka roka mirovanja, u roku od 30 dana od dana konačnosti odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, s Davateljem koncesije sklopiti ugovor o koncesiji, u protivnom će se smatrati da je odušao od sklapanja ugovora.

Za Davatelja koncesije ugovor potpisuje Župan.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Članak 11.

Protiv ove Odluke može se izjaviti žalba u roku od 10 (deset) dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Žalba se izjavljuje Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture putem Davatelja koncesije u pisanom obliku izravno ili preporučenom pošiljkom.

Žalitelj je dužan istodobno jedan primjerak žalbe na isti način podnijeti Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture, Prislavlje 14, 10000 Zagreb.

ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 12.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije« te će u formi Obavijesti o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru biti objavljena u »Narodnim novinama«.

Klasa: 021-04/12-01/2

Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-25

Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik

Ingo Kamenar, v. r.

33.

Na temelju članka 22. Zakona o koncesijama (»Narodne novine« broj 125/08), članka 20. stavak 2. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (»Narodne novine« broj 158/03, 141/06 i 38/09), članka 10. stavak 2. Odluke o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru za gospodarsko korištenje nudističke plaže u Sunčanoj uvali, Grad Mali Lošinj (»Službene novine PGŽ« broj 44/11), točke 10. Obavijesti o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru za gospodarsko korištenje nudističke plaže u Sunčanoj uvali, Grad Mali Lošinj (»Narodne novine« broj 153/11), članka 28. točke 13. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), Županijska skupština na 28. sjednici održanoj 22. ožujka 2012. godine, donijela je

ODLUKU

o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za koncesiju na pomorskom dobru za gospodarsko korištenje nudističke plaže u Sunčanoj uvali, Grad Mali Lošinj

Članak 1.

Primorsko-goranska županija (u daljnjem tekstu: Davatelj koncesije), u provedenom otvorenom postupku davanja koncesije na pomorskom dobru za gospodarsko korištenje nudističke plaže u Sunčanoj uvali, Grad Mali Lošinj, kao najpovoljnijeg ponuditelja odabrala je tvrtku »Jadranka hoteli« d.o.o., Dražica 1, 51550 Mali Lošinj, OIB 25295166877 (u daljnjem tekstu: Najpovoljniji ponuditelj).

Koncesija se daje u svrhu obavljanja gospodarskih djelatnosti koje uključuju:

- naplatu ulaska na plažu,
- 20 suncobrana,
- 20 ležaljki.

Članak 2.

Predmet koncesije je pomorsko dobro, nudistička plaža u Sunčanoj uvali. Morski dio iznosi 2621 m², a kopneni dio 3894 m² i sastoji se od dijela k. č. 6574/1, k.o. Mali Lošinj. Ukupna površina koja se koncesionira iznosi 6515 m².

Lomne točke koje opisuju područje koncesije iskazane su u Gauss - Kruegerovim koordinatnom sustavu:

GAUSS-KRUGEROVA PROJEKCIJA		
TOČKE NA KOPNU		
Broj točke	Y	X
1	5457536.167	4930596.450
2	5457544.473	4930602.983
3	5457546.807	4930604.869
4	5457552.041	4930609.073
5	5457555.461	4930611.820
6	5457557.958	4930608.692
7	5457563.350	4930601.358
8	5457564.918	4930599.171
9	5457567.130	4930596.118

9	5457567.130	4930596.118
10	5457568.300	4930596.994
11	5457569.772	4930597.266
12	5457573.781	4930595.826
13	5457577.725	4930593.843
14	5457580.854	4930592.363
15	5457584.470	4930588.434
16	5457586.091	4930586.682
17	5457594.117	4930579.044
18	5457600.213	4930573.351
19	5457604.481	4930570.238
20	5457606.008	4930569.374
21	5457610.533	4930567.108
22	5457621.331	4930562.413
23	5457618.988	4930557.333
24	5457617.426	4930555.859
25	5457615.999	4930554.382
26	5457623.729	4930550.725
27	5457630.800	4930544.870
28	5457633.426	4930542.243
29	5457634.713	4930540.866
30	5457621.397	4930526.199
31	5457610.560	4930514.422
32	5457598.429	4930523.608
33	5457597.946	4930524.161
34	5457600.293	4930532.351
35	5457580.706	4930537.453
36	5457570.294	4930550.139
37	5457559.287	4930555.949
38	5457550.493	4930564.685
39	5457544.492	4930574.825
40	5457542.019	4930589.426

TOČKE NA MORU		
Broj točke	Y	X
41	5457516.641	4930581.092
42	5457535.975	4930548.382
43	5457582.908	4930508.103
44	5457595.328	4930497.867

Sastavni dio ove Odluke je grafički prikaz lokacije u mjerilu 1 : 500 izrađen od »GEO-TEO« d.o.o., 29. rujna 2011. godine.

Grafički prikaz iz stavka 2. ovoga članka se ne objavljuje u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Članak 3.

Koncesija se daje na rok od 10 godina počevši s danom potpisa ugovora o koncesiji, uz mogućnost raskida ugovora sukladno važećim zakonskim propisima.

Članak 4.

Za korištenje pomorskog dobra navedenog u članku 2. ove Odluke Najpovoljniji ponuditelj se obvezuje uredno plaćati Davatelju koncesije godišnju naknadu za koncesiju koja se sastoji od dva dijela:

- stalni dio godišnje naknade za koncesiju iznosi 97.725,00 kuna (slovima: devedesetisedamtisućasedamstodvadesetpet kuna),

- promjenjivi dio godišnje naknade za koncesiju iznosi 3% od prihoda na koncesioniranom području i 1% od ukupnog prihoda od ulaznica.

Davatelj koncesije zadržava pravo izmjene visine naknade u skladu s odredbama Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama i podzakonskim aktima uz obvezu da o tome tri mjeseca ranije dostavi pisanu obavijest koncesionaru.

Načini i rokovi plaćanja koncesije utvrdit će se Ugovorom o koncesiji.

Članak 5.

Koncesija se ne može prenijeti na drugu osobu bez izričitog odobrenja Davatelja koncesije.

Najpovoljniji ponuditelj ne smije umanjiti, ometati ili onemogućiti upotrebu i/ili korištenje susjednih dijelova pomorskog dobra prema njihovoj namjeni.

Najpovoljniji ponuditelj odgovoran je za svaku štetu koja nastane uslijed gospodarskog korištenja pomorskog dobra, a dodijeljeno pomorsko dobro dužan je čuvati i unapređivati.

U cilju boljeg iskorištavanja pomorskog dobra Ovlaštenik koncesije može sporedne djelatnosti manjeg opsega iz područja usluga dati na obavljanje pravnim i fizičkim osobama uz suglasnost Davatelja koncesije.

Članak 6.

Najpovoljniji ponuditelj dužan je koristiti pomorsko dobro iz članka 2. ove Odluke sukladno Studiji gospodarske opravdanosti izrađenoj od Najpovoljnijeg ponuditelja u prosincu 2011. godine (sastavni dio Ponude).

Najpovoljniji ponuditelj dužan je strogo poštivati rokove i iznose ulaganja koji su navedeni u Studiji gospodarske opravdanosti, te surađivati s Povjerenstvom za praćenje izvršavanja odluka i ugovora o koncesijama pri redovitim kontrolama.

Najpovoljniji ponuditelj dužan je pridržavati se svih posebnih propisa u svezi osiguranja primjerenog standarda sanitarnih i higijenskih uvjeta na koncesioniranom području te sprječavanja onečišćenja obale i mora, a sve u skladu s kriterijima koje propisuje »Plava zastava«.

Najpovoljniji ponuditelj se obvezuje koristiti, održavati i štiti pomorsko dobro u skladu s posebnim propisima Republike Hrvatske o zaštiti okoliša i građenja.

Članak 7.

Najpovoljniji ponuditelj je dužan za vrijeme trajanja koncesije održavati i štiti pomorsko dobro iz ove Odluke pažnjom dobrog gospodara te ne smije poduzimati nikakve druge radnje na istom, osim onih koje su mu dopuštene ovom Odlukom.

Najpovoljniji ponuditelj dužan je tijekom cijele godine organizirati i provoditi svakodnevno čišćenje plaže, deponirati prikupljeni otpad, čistiti more i podmorje, popravljati i održavati oštećenu opremu - koševе za smeće, klupe, i sl., održavati zelene površine, po potrebi dohranjivati plažu, vršiti manje popravke obale te vidljivo ograditi plažu s morske strane.

Članak 8.

Opća javna upotreba plaže ograničena je ograđivanjem plaže, naplatom ulaza na plažu i obavljanjem djelatnosti iz članka 2. ove Odluke.

Članak 9.

Nakon isteka Ugovora o koncesiji, koncesionar ima pravo uzeti ono što je temeljem tog Ugovora postavio na pomorskom dobru, kao i primove, ako je to moguće po

prirodi stvari, bez veće štete za pomorsko dobro. Ako to nije moguće, postavljeno i prinove smatraju se pripadnošću pomorskog dobra, a Davatelj koncesije može tražiti od koncesionara da ih o svom trošku i uz svoj rizik ukloni, u cijelosti ili djelomično, i vrati pomorsko dobro u prijašnje stanje, te ga predati Davatelju koncesije na slobodno raspolaganje.

Koncesionar je dužan do isteka roka iz članka 3. ove Odluke, s pomorskog dobra navedenog u članku 2. ove Odluke, ukloniti naprave i opremu koju koristi za obavljanje djelatnosti o svom trošku.

Članak 10.

Koncesija može prestati ili se ograničiti njen opseg korištenja ukoliko za vrijeme trajanja koncesije nastanu promjene zbog kojih je u javnom interesu potrebno koncesijski odnos prilagoditi novonastaloj situaciji, npr. da u svrhu javnog interesa omogućiti ulaganje u infrastrukturu (polaganje cijevi za vodu ili kanalizaciju, ugradnja instalacija i sl.).

Članak 11.

Koncesija prestaje, oduzima se i opoziva uz uvjete utvrđene zakonom, ovom Odlukom i uz posebne uvjete koji će biti utvrđeni Ugovorom o koncesiji.

Koncesija može prestati ako dođe do izmjena dokumentata prostornog uređenja, ukoliko se ispune i svi drugi uvjeti predviđeni posebnim propisima i ako Ovlaštenik koncesije ne izvrši ulaganja predviđena u Studiji gospodarske opravdanosti.

Članak 12.

Povjerenstvo iz članka 6. stavak 2. ove Odluke prati provedbu izvršavanja ove Odluke i Ugovora o koncesiji i redovito izvještava Davatelja koncesije o uočenim nepravilnostima te predlaže mjere.

Upravni nadzor nad provedbom Odluke/Ugovora o koncesiji provode ovlašteni državni službenici nadležnog ministarstva i ureda državne uprave u Županiji sukladno Zakonu o sustavu državne uprave.

Inspekcijski nadzor nad provedbom Odluke/Ugovora o koncesiji obavljaju inspektori pomorskog dobra nadležnog ministarstva i inspektori lučke kapetanije.

Članak 13.

Na temelju ove Odluke sklopit će se Ugovor o koncesiji na pomorskom dobru kojim će se detaljno urediti ovlaštenja Davatelja koncesije te prava i obveze koncesionara.

Ako Najpovoljniji ponuditelj u roku od 30 dana od konačnosti ove Odluke, ne potpiše Ugovor o koncesiji, gubi sva prava određena ovom Odlukom.

Članak 14.

Davatelj koncesije će Najpovoljnijem ponuditelju ponuditi potpisivanje ugovora o koncesiji u roku od 10 (deset) dana od trenutka kada je odluka o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja postala konačna.

Davatelj koncesije ne smije potpisati ugovor o koncesiji prije isteka razdoblja mirovanja, koje iznosi 15 (petnaest) dana od dana dostave ove Odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja svakom ponuditelju.

Za Davatelja koncesije ugovor potpisuje Župan.

Članak 15.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u »Službenim novinama« Primorsko-goranske županije.

Obrazloženje

Na temelju Pisma inicijative tvrtke »Jadranka hoteli« d.o.o. od 6. travnja 2011. i Dopune pisma inicijative od 21. listopada 2011. godine Upravni odjel za pomorstvo, promet i veze u Primorsko-goranskoj županiji pokrenuo je postupak koncesioniranja u svrhu gospodarskog korištenja pomorskog dobra za nudističku plažu u Sunčanoj uvali u Gradu Malom Lošinj. Gospodarsko korištenje uključuje sportsko-rekreacijske djelatnosti s mogućnošću naplaćivanja ulaza na plažu.

Granica pomorskog dobra utvrđena je Uredbom o određivanju granice pomorskog dobra na dijelu K.O. Mali Lošinj (»Narodne novine« broj 47/02).

Usklađenost inicijative s prostorno-planskom dokumentacijom se temelji na Uvjerenju o namjeni prostora izdanog od Upravnog odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša, Ispostava Mali Lošinj u Primorsko-goranskoj županiji (KLASA: 361-01/11/67 i URBROJ: 2170/1-03-05/3-11-2 od 25. svibnja 2011. godine).

Županijska skupština Primorsko-goranske županije je na 26. sjednici održanoj 15. prosinca 2011. donijela Odluku o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru za gospodarsko korištenje nudističke plaže u Sunčanoj uvali, Grad Mali Lošinj (»Službene novine PGŽ« broj 44/11) temeljem koje je objavljena Obavijest o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru za gospodarsko korištenje nudističke plaže u Sunčanoj uvali, Grad Mali Lošinj (»Narodne novine« broj 153/11) - dalje: Obavijest.

Dana 1. veljače 2012. godine s početkom u 12,00 sati u prostorijama Upravnog odjela za pomorstvo, promet i veze u Primorsko-goranskoj županiji, Rijeka, Ciottina 17b, objavljeno je Javno otvaranje ponuda, te je sačinjen Zapisnik o ponudi pristigloj na Obavijest.

U propisanom roku pristigla je jedna (1) ponuda s kompletnom dokumentacijom i to ponuditelja tvrtke »Jadranka hoteli« d.o.o., 51550 Mali Lošinj, Dražica 1, OIB: 25295166877.

Iz ponude je vidljivo da planirana djelatnost neće umanjiti, onemogućiti ili onemogućiti upotrebu i/ili korištenje susjednih dijelova pomorskog dobra prema njihovoj namjeni.

Na temelju članka 12. stavci 3. i 4. Zakona o koncesijama (»Narodne novine« broj 125/08) Stručno povjerenstvo za koncesije u PGŽ je 15. veljače 2012. godine pregledalo i ocijenilo pristiglu ponudu. Članovi Stručnog povjerenstva jednoglasno su zaključili da ponuda sadrži sve propisane dokumente tražene u Obavijesti, te da je ponuda u skladu s prostorno-planskom dokumentacijom. Jednoglasno je podržana tvrtka »Jadranka hoteli« d.o.o., 51550 Mali Lošinj, Dražica 1, OIB: 25295166877.

Odredbama članka 20. stavka 2. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (»Narodne novine« broj 158/03, 141/06 i 38/09) utvrđeno je da je za koncesije koje se daju na rok do 20 godina davatelj koncesije Županijska skupština.

Sukladno odredbama članka 22. Zakona o koncesijama (»Narodne novine« broj 125/08) Davatelj koncesije donosi odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja kojem će ponuditi potpisivanje ugovora o koncesiji.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove Odluke može se izjaviti žalba u roku od 10 (deset) dana od dana primitka ove Odluke.

Žalba se izjavljuje Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture putem Davatelja koncesije, u pisanom obliku izravno ili preporučenom pošiljkom.

Žalitelj je dužan istodobno jedan primjerak žalbe na isti način podnijeti Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture, Prisavlje 14, 10000 Zagreb.

Klasa: 021-04/12-01/2
Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-27
Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik
Ingo Kamenar, v. r.

34.

Na temelju članka 28. točke 17. alineje 2. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 47. stavka 1. i 2. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 28. sjednici od 22. ožujka 2012. godine, donijela je

ODLUKU
o razrješenju člana Odbora za ljudska prava
i nacionalne manjine

I.

Livio Defranza razrješava se dužnosti člana Odbora za ljudska prava i nacionalne manjine, na vlastiti zahtjev.

II.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-04/12-01/2
Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-30
Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik
Ingo Kamenar, v. r.

35.

Na temelju članka 28. točke 17. alineje 2. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 47. stavka 1. i 2. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 28. sjednici od 22. ožujka 2012. godine, donijela je

ODLUKU
o izboru člana Odbora za ljudska prava
i nacionalne manjine

I.

Sandi Basić izabire se za člana Odbora za ljudska prava i nacionalne manjine.

II.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-04/12-01/2
Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-31
Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik
Ingo Kamenar, v. r.

36.

Na temelju članka 3. stavka 3. Odluke o osnivanju Savjeta za zdravlje Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 48/09 i 44/11), članka 28. točke 17. alineje 3. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 28. sjednici, održanoj 22. ožujka 2012. godine, donijela je

ODLUKU
o razrješenju i imenovanju članova
Savjeta za zdravlje Primorsko-goranske županije

Članak 1.

Dr. sc. Željko Jovanović, kao predstavnik jedinica lokalne samouprave razrješuje se dužnosti člana Savjeta za zdravlje Primorsko-goranske županije, na vlastiti zahtjev.

Članak 2.

U Savjet za zdravlje Primorsko-goranske županije imenuju se:

- prof. dr. sc. Vojko Rožmanić, predstavnik jedinica lokalne samouprave, za člana,
- Karla Mušković, predstavnica jedinica lokalne samouprave, za članicu,
- Boris Ritoša, predstavnik Doma zdravlja Primorsko-goranske županije, za člana,
- prof. dr. sc. Sanja Balen, predstavnica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, za članicu.

Članak 3.

Novoimenovanim članovima iz članka 2. ove Odluke mandat traje do isteka mandata članova imenovanih Odlukom o imenovanju članova Savjeta za zdravlje Primorsko-goranske županije (»Službene novine« broj 15/10).

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Službenim novinama PGŽ«.

Klasa: 021-04/12-01/2
Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-33
Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik
Ingo Kamenar, v. r.

37.

Na temelju članka 32. Zakona o zaštiti prava pacijenata (»Narodne novine« broj 169/04 i 37/08), članka 2., stavka 1. Odluke o osnivanju Povjerenstva za zaštitu prava pacijenata (»Službene novine PGŽ« broj 20/05 i 35/07), članka 28. točke 17. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 28. sjednici od 22. ožujka 2012. godine, donijela je

**ODLUKU
o imenovanju članova Povjerenstva za zaštitu prava
pacijenata u Primorsko-goranskoj županiji**

Članak 1.

Za članove Povjerenstva za zaštitu prava pacijenata u Primorsko-goranskoj županiji imenuju se:

1. Anka Nanut, za predsjednicu
2. Mijana Malović Bolf, za članicu
3. Vesna Parčić, za članicu
4. Milica Čubrić Petrović, za članicu
5. Vesna Penić, za članicu

Članak 2.

Mandat članova Povjerenstva iz članka 1. ove Odluke traje četiri (4) godine.

Članak 3.

Stupanjem na snagu ove Odluke razrješavaju se dužnosti članovi Povjerenstva imenovani Odlukom o imenovanju članova Povjerenstva za zaštitu prava pacijenata u Primorsko-goranskoj županiji (»Službene novine« broj 40/07).

Članak 4.

Odluka stupa na snagu danom imenovanja, a objavit će se u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-04/12-01/2

Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-35

Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik
Ingo Kamenar, v.r.

38.

Na temelju članka 19. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 153/09), članka 6. Uredbe o osnivanju partnerskog vijeća statističkih regija (»Narodne novine« broj 38/10), članka 28. točke 21. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 28. sjednici od dana 22. ožujka 2012. godine donosi

ODLUKU

**o predlaganju predstavnika Primorsko-goranske županije
u Partnersko vijeće za Jadransku Hrvatsku**

Članak 1.

Za predstavnika Primorsko-goranske županije u Partnersko vijeće za Jadransku Hrvatsku predlaže se:

- Prof. dr. sc. Vidoje Vujić, Obnašatelj dužnosti Župana, zamjenik Župana Primorsko-goranske županije,

a za zamjenicu predstavnika Primorsko-goranske županije u Partnersko vijeće za Jadransku Hrvatsku predlaže se:

- Tamara Carević-Baraba, v.d. pročelnica Upravnog odjela za razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima.

Članak 2.

Danom stupanja na snagu ove Odluke stavlja se van snage Odluka o predlaganju predstavnika Primorsko-goranske županije u Partnersko vijeće za Jadransku Hrvatsku (»Službene novine« broj 20/10).

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-04/12-01/2

Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-37

Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik
Ingo Kamenar, v.r.

39.

Na temelju članka 121. stavak 2. , u vezi s člankom 119. stavkom 1. alineja 1. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine« broj 87/08, 86/09, 92/10 i 105/10 - ispravak, 90/11, 5/12 i 16/12), članka 28. točka 17. alineja 3. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 26/09), Županijska skupština Primorsko-goranske županije na 28. sjednici od 22. ožujka 2012. godine donosi

ODLUKU

**o razrješanju i imenovanju članice Školskog odbora
Osnovne škole Bakar**

I.

Miljenka Galinec, predstavnica osnivača u Školskom odboru Osnovne škole Bakar, Bakar razrješava se dužnosti članice Školskog odbora, na vlastiti zahtjev.

II.

Olivera Filipović, imenuje se na dužnost članice Školskog odbora Osnovne škole Bakar, Bakar, kao predstavnica osnivača Primorsko-goranske županije.

III.

Mandat novoimenovanoj članici Školskog odbora iz točke II. ove Odluke traje do isteka mandata članice umjesto koje je imenovana.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-04/12-01/2

Ur. broj: 2170/1-01-01/4-12-39

Rijeka, 22. ožujka 2012.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Predsjednik

Ingo Kamenar, v.r.

40.

Na temelju članka 5. stavka 2. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (»Narodne novine« 79/07, 113/08 i 43/09), glave II. točke 1. Programa mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za Republiku Hrvatsku (»Narodne novine« 128/11), članka 52. točke 25. Statuta Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 23/09) i članka 21. Poslovnika o načinu

rada Župana Primorsko-goranske županije (»Službene novine PGŽ« broj 41/09), Obnašatelj dužnosti Župana, zamjenik Župana Primorsko-goranske županije, dana 19. ožujka 2012. godine donio je

PROGRAM MJERA

zaštite pučanstva od zaraznih bolesti na području Primorsko-goranske županije za 2012. godinu - suzbijanje patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti

Ovim Programom utvrđuju se mjere, izvršitelji programa, sredstva, rokovi te način plaćanja i provedba mjera dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije (u daljnjem tekstu DDD) kao mjere zaštite pučanstva od zaraznih bolesti čije je provođenje od javnozdravstvene važnosti za Primorsko-goransku županiju (sadržaj programa i provedbenih planova za općine i gradove u županijama).

Plan provedbe stručnog nadzora i ostalih aktivnosti predviđenih Programom tijekom 2012. godine na području Primorsko-goranske županije prikazan je u nastavku teksta (Tablica).

Tablica - Prikaz obuhvata provedbe stručnog nadzora izražen kroz sate rada

	SATI	BROJ OBJEKATA	UKUPNO SATI
KBC RIJEKA	40		40
ZAVOD ZA HITNU MEDICINU	2	1	2
OBJEKTI U KORIŠTENJU SOCIJALNE SKRBI I HUMANTARNIH ORGANIZACIJA	2	4	8
UGOVORENE ZDRAVSTVENE USTANOVE - objekti	1	20	20
USTANOVE ZA STARIJE I NEMOĆNE	3	9	27
LJEKARNE	0,5	20	10
OSNOVNE ŠKOLE	3	40	120
SREDNJE ŠKOLE	3	10	30
UČENIČKI DOMOVI	3	4	12
OBJEKTI SVEUČILIŠTA I VELEUČILIŠTA	2	4	8
DJEČJI VRTIĆI	2	30	60
BRODOGRADILIŠTA	4	6	24
LUKA RIJEKA	16		16
LUKE NAUTIČKOG TURIZMA	2	3	6
TRGOVAČKI CENTRI - veći	2	10	20
TRGOVINE (prehrane i opće uporabe)	0,5	100	50
PREHRAMBENO PROIZVODNI POGONI	1	20	20
TRŽNICE	3	6	18
KOZMETIČKI /FRIZERSKI SALONI	0,5	20	10
MANJI I SREDNJI UGOSTITELJSKI OBJEKTI	1,5	200	300
OBJEKTI JAVNOG PRIJEVOZA	1,5	12	18
POSLOVNICA NOVČARSKO - BANKARSKE JAVNE USTANOVE	1	8	8
JAVNI SPORTSKO REKREATIVNI CENTRI	2	4	8

OBJEKTI KULTURNO UMJETNIČKE I DRUŠTVENE DJELATNOSTI (kazališta, muzeji, kina, knjižnice, domovi kulture, klubovi)	1	10	10
ZATVOR U RIJECI	2	1	2
RASADNICI BILJA I VRTNI CENTRI	1	3	3
POLJOPRIVREDNA DOMAĆINSTVA	0,5	30	15
UNOS PODATAKA			211
IZRADA IZVJEŠTAJA			45
KREIRANJE DIZAJNA I SADRŽAJA EDUKATIVNOG FILMA			11
SVEUKUPNO za 6 mjeseci			1132
SVEUKUPNO za 12 mjeseci			2264

Prikazano povećanje sati rada u odnosu na 2011. godinu proizlazi zbog:

- potrebe usklađivanja utrošenog vremena s aktivnostima vezanim uz unos podataka u digitalnu bazu na području svih Ispostava Zavoda te njihovog objedinjavanja u jedinstvenu bazu.
- potrebe osmišljavanja dizajna i sadržaja edukativnog filma za stanovništvo Primorsko-goranske županije o aktivnostima koje je neophodno poduzeti kako bi se populacija komaraca smanjila bez upotrebe biocida.

Ciljevi:

a) Opći:

- Poboljšanje higijensko-epidemiološke situacije smanjenjem te održavanjem populacija vektora zaraznih bolesti u granicama biološkog minimuma, a s ciljem spečavanja pojave zaraznih bolesti.
- Održavanje populacije vektora zaraznih bolesti na biološkom minimumu, provođenjem potrebnih preventivnih mjera sanacije, čime se direktno smanjuje i aplikacija biocida u okoliš

b) Specifični:

- postići će se veći obuhvat stručnog nadzora nad provedbom DDD mjera po pojedinim kategorijama subjekta
 - postići će se detaljniji uvid u stanje na terenu o:
 - * prisutnosti infestacije vektorima zaraznih bolesti
 - * prisutnosti izvođača DDD mjera na području PGŽ
 - * radu izvođača na terenu
 - * primjeni biocida
- brže i usmjerenije interventne akcije provedbe DDD mjera
- viša razina educiranosti stanovništva o provođenju preventivnih mjera u suzbijanju vektora zaraznih bolesti
 - bolja educiranost subjekata - obveznika provedbe DDD mjera sa
 - * zakonskom legislativom koja regulira provedbu DDD mjera,
 - * njihovim obvezama vezanim uz provedbu DDD mjera,
 - * obvezama izvođača DDD mjera prema njima

Ciljevi i strategija Programa usklađena je s ciljevima i strategijom koji proizlaze iz dokumenata dugoročnog razvoja: Razvojna strategija Primorsko-goranske županije 2011.-2013., Regionalni operativni program Primorsko-goranske županije 2008. - 2013. godine (sprečavanje bolesti i promicanje zdravlja).

Metode:

a) Zdravstveno prosvjeđivanje

- Edukacija stanovništva usmeno, putem edukativnih letaka i edukativnog filma kako bi se preventivno, bez upotrebe biocida, umanjila pojavnost komaraca
 - * Emitiranje edukativnog filma o komarcima preko lokalnog TV medija
- Edukacija stanovništva koje je mjere sanitacije potrebno provesti u objektima i okolišu kako bi se preventivno, bez upotrebe biocida, umanjila pojavnost žohara, muha i glodavaca

b) Nadopunjavanje baze podataka

- Izrada Zapisnika o provedbi stručnog nadzora nad DDD mjerama
- Ispunjavanje Zapisnika o provedbi stručnog nadzora u objektima po pojedinim kategorijama gospodarskih subjekata
- Provođenje ankete
- Unos podataka u digitalnu bazu podataka
- Statistička obrada podataka

c) Analiza i izrada Izvješća

- Izrada polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja

d) Rad na terenu

- Provedba stručnog nadzora u objektima svih kategorija subjekata predevidenih Programom

e) Sastanci s vanjskim suradnicima na temelju sadržaja i provedbe Programa

- Izvođači DDD mjera
- Sanitarna inspekcija

Pokazatelji uspješnosti

a) Rezultati provedbe Plana pratit će se po sljedećim stavkama:

- broj izlazaka na teren radi utvrđivanja postojeće infestacije vektorima zaraznih bolesti na osnovu objektivnih kriterija ili vjerodostojne ankete
- broj izlazaka na teren radi provedbe stručnog nadzora nad provedbom DDD mjera
- broj i kategorije subjekata obuhvaćenih stručnim nadzorom
- popunjavanje baze podataka sa subjektima obveznicima provedbe DDD mjera
- utrošak biocida po vrstama
- utvrđivanje broja izvođača DDD mjera na području Primorsko-goranske županije

- b) pokazatelji učinka (ishoda)
- postignuta veća razina znanja subjekta - obveznika provedbe DD mjera o zakonskoj legislativi koja regulira provedbu DDD mjera i njihovim obavezama koje proizlaze iz nje
 - postignut veći obuhvat provedbe DDD mjera
 - usklađenost provedbe DDD mjera sa postulatima struke odnosno s odrednicama Pravilnika i Programa (upotreba dozvoljenih biocida, dostava subjektu sve potrebne dokumentacije...)
 - povećana razina educiranosti stanovništva o poduzimanju preventivnih mjera koje je potrebno provesti kako bi se smanjila populacija vektora zaraznih bolesti, bez upotrebe biocida
 - saniranje ekoloških niša poduzimanjem potrebnih sanitarno-higijenskih mjera i mjera za sanaciju građevinsko-tehničkih nedostataka koji pogoduju razvoju i razmnožavanju insekata i glodavaca te pospješuju njihovu migraciju u smislu osvajanja novih područja.
 - ocjena stanja na terenu, po pojedinim kategorijama subjekata, o prisutnosti infestacije insektima i glodavcima. Na osnovu dobivenih podataka, statističke obrade istih, dobit će se procjena obuhvata, kvalitete i učinkovitosti provedenih DDD mjera koje će predstavljati osnovu za stvaranje Programa u budućim razdobljima.
 - uvid u prisutnost izvođača DDD mjera na području Primorsko-goranske županije.
 - razina opterećenja okoliša biocidima (rodenticida, insekticida i dezinficijensa).

Preventivna i obvezna preventivna DDD kao posebna mjera zaštite pučanstva od zaraznih bolesti na području Republike Hrvatske provodi se na osnovi članka 23. Zakona.

OBVEZNA DDD KAO POSEBNA MJERA PROVODI SE RADI:

- sprečavanja pojave zaraznih bolesti
- suzbijanja širenja zaraznih bolesti u objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru
- suzbijanja širenja zaraznih bolesti u prometnim sredstvima, brodovima i sl.
- suzbijanja širenja zaraznih bolesti u skladištima hrane.

OBVEZNA DDD KAO POSEBNA MJERA PROVODI SE KAO:

1. Preventivna DDD
2. Obvezna preventivna DDD

1. PREVENTIVNA DEZINFEKCIJA, DEZINSEKCIJA I DERATIZACIJA KAO POSEBNA MJERA

Provođenje preventivnih mjera temeljni je preduvjet za uspješnu kontrolu vektora zaraznih bolesti na nekom području. Njihov cilj je stvaranje takvih uvjeta koji će onemogućiti naseljavanje vektora na nekom području, odnosno ukoliko do toga dođe, uskratiti im mogućnost opstanka, prvenstveno pristupu izvorima hrane i vode te mogućnosti zaklona kao temeljnih uvjeta preživljavanja svake biološke vrste.

Preventivna DDD kao posebna mjera provodi se radi:

1.1. Uklanjanja rizika od pojave i prijenosa zaraznih bolesti

Osnovne preventivne mjere koje nadležna tijela moraju provoditi:

- 1.1.1. Ispravna dispozicija krute otpadne tvari
 - održavanje uređenih odlagališta otpadne tvari (zatrpavanje);
 - sanacija (eliminacija) divljih odlagališta otpada;
 - redovito pražnjenje spremnika za otpad;
 - redovito mehaničko čišćenje, pranje i dezinfekcija spremnika za otpad.
- 1.1.2. Ispravna dispozicija fekalnog otpada
 - održavanje kanalizacijskog sustava;
 - sanacija septičkih (crnih) jama;
 - zabrana pražnjenja sadržaja septičkih jama (crnih) u potoke i kanale oborinskih voda;
 - spriječiti prelijevanje septičkih jama redovitim pražnjenjem.
- 1.1.3. Higijensko-sanitarne mjere na javnim i privatnim površinama
 - spriječiti nekontroliranu dispoziciju krute otpadne tvari na javnim površinama (>divlja odlagališta<);
 - uređivanje zapuštenih zelenih površina;
 - održavanje potoka i kanala oborinskih voda (čišćenje), uklanjanje obraštaja;
 - saniranje građevinskih oštećenja (komunikacija vektorima);
 - uklanjanje izložene hrane namijenjene životinjama lualicama (atraktant za glodavce).
- 1.1.4. Preventivne mjere u gospodarskim objektima; ekonomskim dvorištima i skladištima
 - obveza uvođenja »rodent-proof« sustava (građevinsko - tehnička rješenja tj. izgradnja barijera za sprečavanje ulaza glodavaca u unutarnje prostore objekta);
 - redovito uređenje ekonomskih dvorišta (uklanjanje korova, obraštaja i raznog ambalažnog neupotreblijanog materijala);
 - zabrana nagomilavanja krutog glomaznog otpada;
 - zabrana nekontrolirane dispozicije animalnog klaoničkog otpada (konfiskat).
- 1.1.5. Preventivne mjere na poljoprivrednim površinama i individualnim gazdinstvima
 - redovito održavanje poljoprivrednih površina (prolječno čišćenje);
 - edukacija stanovništva o značaju spremnika vode za poljoprivredne potrebe (bačve, kade, cisterne i sl.) u razvoju larvi komaraca i načinima prevencije;
 - redovito čišćenje staja, redovita dispozicija animalnog fekalnog otpada, spremanje u gnojnice;
 - edukacija stanovništva u suburbanim i ruralnim područjima o mogućim preventivnim mjerama za sprečavanje razvoja muha, prekrivanjem gnojnica najlonom (plastičnom folijom).
- 1.1.6. Preventivne sanitarno-higijenske mjere u naseljima s nedostatnim sanitarno-higijenskim i komunalnim uvjetima
 - osiguravanje dovoljnog broja kontejnera za odlaganje komunalnog otpada;
 - redovito odvoženje komunalnog i glomaznog otpada na legalna odlagališta;
 - saniranje i redovito pražnjenje septičkih jama;
 - hvatanje i cijepljenje pasa i mačaka lualica protiv bjesnoće.
- 1.1.7. Sanitacijske mjere u okolišu za smanjenje populacije komaraca
 - održavati ulice, trgove, javna i privatna dvorišta, kuća i njihovih okućnica, otkrivene terene i njihove pripa-

dajuće dijelove u gradu i selu (ruralni i šumski tereni) na takav način da oborinske vode ili vode drugog podrijetla mogu otjecati bez mogućnosti da stvaraju stagnaciju ili baruštinu;

- spriječiti nakupljanje vode mičući svaku vrstu potencijalnog recipijenta za razvoj larvi komaraca kao npr. kante, kantice, bačve, posude itd. u okruženjima gdje žive i borave ljudi (terase, vrtovi, parkovi i dr.);
- čišćenje oluka na javnim zgradama;
- periodički prazniti i čistiti svakih 7 dana posude u kojima se nakuplja voda (posudice ispod vaza za cvijeće, posude iz kojih životinje - domaći ljubimci piju vodu i dr.), a u vrtovima i dvorištima gdje se nakuplja kišnica treba redovito pregledavati.
- pokriti fiksne recipijente za vodu (kade, bačve i posude za zaljevanje vrtova) s pokrovima od plastike ili dr. nepromočivog materijala ili mrežom protiv komaraca.
- spriječiti nakupljanje i zadržavanje stajaće vode unutar zatvorenih prostora (podrumi i sl.);
- ribice gambuzije nasaditi u male ukrasne fontane u vrtovima - parkovima;
- odlagati spremnike i ostale materijale (npr. plastične folije) na način da se izbjegne nakupljanje kišnice;
- uskladištena plovila (barke) držati preokrenuta ili prekrivena;
- unutar groblja, gdje nema vode tretirane larvicidnim sredstvima,
 1. vaze za cvijeće puniti vlažnim pijeskom ili se voda za vazu mora tretirati nekim larvicidnim proizvodom pri svakoj zamjeni cvijeća;
 2. u slučaju kad se upotrebljava umjetno cvijeće, vaza i dalje mora biti napunjena vlažnim pijeskom ako je na otvorenome;
 3. sve posude koje se povremeno koriste za cvijeće i zaljevanje moraju se odlagati na način da se izbjegne nakupljanje vode u slučaju kiše.
- svaku pneumatsku gumu u dolasku i u odlasku potpuno isprazniti od eventualnog sadržaja vode. Pneumatske gume, nakon što su ispražnjene od vode, složiti u piramide i preslagivati svakih 15 dana ili pokriti ih nepropusnim pokrivalom na način da se onemogućiti nakupljanje vode.
Pneumatske gume koje nisu pokrivene treba tretirati sintetskim piretroidima unutar 7 dana nakon bilo koje oborine.
Pneumatske gume koje se ne upotrebljavaju ili koje su neupotreblijve treba eliminirati. Nakon što ih se isprazni od sadržaja vode, treba ih bar privremeno staviti u zatvorene kontejnere na način da se onemogućiti skupljanje vode u njima.

U provođenju preventivnih mjera asanacije (sanitacije) moraju učestvovati:

- svi građani, pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost, tj. općenito sve one kojima su dostupne otvorene površine ili nastambe;
- javni subjekti i privatni rukovoditelji, odgovorne osobe ili sve one koje upravljaju željezničkim i riječnim nasipima, ivičnjacima, plovnim putovima, neobrađenim i napuštenim površinama;
- vlasnici, korisnici ili oni subjekti koji upravljaju odlagalištima i industrijskim, obrtničkim i trgovačkim djelatnostima, s posebnim osvrtom na uništavanje imovine i skladištenje recikliranog materijala;
- javni subjekti i privatni voditelji, rukovoditelji ili odgovorne osobe koje raspolažu sa spremnicima (kontejnerima, kantama) namijenjenima prikupljanju krutog komunalnog otpada;

- svi vlasnici, upravitelji i voditelji životinjskih farmi, farmi rasadnika, staklenika, skladišta biljaka i cvijeća, poljoprivrednih dobara koji se nalaze u blizini gradova.

1.2. Uklanjanja šteta koje nastaju uništavanjem i onečišćenjem hrane

1.3. Kontaminacije stambenih i gospodarskih objekata pod sanitarnim nadzorom koje uzrokuju mikroorganizmi, štetni člankonošci (arthropoda) i štetni glodavci

2. OBVEZNA PREVENTIVNA DEZINFEKCIJA, DEZINSEKCIJA I DERATIZACIJA KAO POSEBNA MJERA

Obvezna preventivna DDD kao posebna mjera provodi se na osnovi epidemioloških indikacija koje utvrđuje specialist epidemiolog Zavoda koji o tome obavještava nadležnog sanitarnog inspektora ili na osnovi obavljenog sanitarnog nadzora nadležnog sanitarnog inspektora. Provođenje obveznih preventivnih DDD kao posebnih mjera naređuje nadležni sanitarni inspektor.

Obvezna preventivna DDD kao posebna mjera provodi se radi:

2.1. Suzbijanja širenja zaraznih bolesti u objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru

2.2. Suzbijanja širenja zaraznih bolesti u prometnim sredstvima, brodovima i sl. te

2.3. Suzbijanja širenja zaraznih bolesti u skladištima hrane.

DEZINFEKCIJA

Preventivnom i obveznom preventivnom dezinfekcijom (u daljnjem tekstu: dezinfekcija) se u smislu ovog Programa smatra sustavna i kontinuirana primjena mehaničkih, fizikalnih i kemijskih metoda i sredstava, samostalno ili kombinirano, radi uništavanja mikroorganizama uzročnika zaraznih bolesti, kao i smanjivanja ukupnog broja svih ostalih prisutnih mikroorganizama (saprofita) na propisani dozvoljeni maksimum.

Mediji na kojima se ista provodi su uređaji, vozila, oprema, pribor, radne i druge površine, predmeti, materijali i površine tijela uposlenih osoba.

Preventivna dezinfekcija kao posebna mjera podrazumijeva mehaničke, fizikalne ili kemijske mjere koje se provode u svim objektima javne namjene koji podliježu sanitarnom nadzoru. Preventivna dezinfekcija kao posebna mjera provodi se uvijek prije prve uporabe objekta javne namjene ili nakon dužeg nekorisćenja, a prije ponovne uporabe.

Obvezna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera podrazumijeva mehaničke, fizikalne ili kemijske mjere koje se provode na površinama, u prostorima ili objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru.

Vrsta mjere radi ostvarivanja cilja:

- preventivna dezinfekcija radi sprečavanja pojave zaraznih bolesti
- u slučaju pojave zaraznih bolesti kao obvezna preventivna dezinfekcija.

Cilj uništavanja patogenih organizama je sprečavanje pojave ili suzbijanje zaraznih bolesti koje uzrokuju pato-

geni mikroorganizmi, a provodi se uvijek i na svim mjestima gdje postoji rizik od prenošenja istih, tj.:

- ako nastaju uvjeti ili se povećava rizik prenošenja zaraznih bolesti na osnovi epidemioloških indikacija
- ako su u sanitarnom nadzoru određene nepravilnosti u održavanju površina, prostora ili objekata koje pogoduju razvoju mikroorganizama
- tijekom elementarnih nepogoda
- tijekom izljeva kanalizacije
- tijekom masovnih skupova
- tijekom prolijevanja ili rasapa infektivnog materijala
- tijekom zbrinjavanja infektivnog otpada i sl.

Objekti javne namjene pod sanitarnim nadzorom u kojima je provedena obvezna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera mogu se ponovno upotrebljavati nakon izdane potvrde o mikrobiološkoj čistoći koju izdaje ovlaštena ustanova.

Epidemiološki značaj patogenih mikroorganizama

Mikroorganizmi (uključujući bakterije, viruse, gljivice, parazite itd.), uzrokuju vrlo široki spektar bolesti od kojih se mnoge mogu spriječiti i/ili suzbijati prekidanjem lanca prijenosa, odnosno dezinfekcijom izvora zaraze ili objekta/medija prijenosa.

Preventivne mjere koje se provode radi smanjenja rizika od pojave legionarske bolesti u sredstvima javnoga prijevoza, hotelsko-ugostiteljskim objektima te svim drugim objektima od javne namjene provode se sukladno nalogu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Dezinfekcija će se provoditi u objektima i prostorima kako slijedi:

- objektima za javnu vodoopskrbu pučanstva
- objektima za proizvodnju i promet namirnica i predmeta opće uporabe, sirovinama za njihovu proizvodnju, te prijevoznim sredstvima namijenjenim za njihov prijevoz (proizvodni pogoni, ugostiteljski objekti, restorani društvene prehrane, kuhinje posebnih institucija, trgovački objekti, ribarski brodovi, hladnjače i drugi)
- objektima odnosno prostorima za uklanjanje otpadnih voda i drugih otpadnih tvari
- sajmovima, tržnicama, veletržnicama i ribarnicama
- objektima namijenjenim za smještaj i boravak većeg broja ljudi (hotelski i ostali turistički objekti za smještaj, učenički i studentski domovi, prihvatilišta, radničke nastambe, socijalne ustanove i ostali smještajni objekti)
- objektima odgojno-obrazovnih ustanova (ustanove predškolske skrbi, škole, te viša i visoka učilišta)
- objektima zdravstva (klinički bolnički centri, klinike, poliklinike, specijalne bolnice i lječilišta, zavodi, domovi zdravlja, ustanove hitne medicinske pomoći, stomatološke ordinacije i ljekarne)
- objektima za pružanje medicinskih i higijenskih usluga pučanstvu (kiropraktičke ambulante, centri za masažu, pedikerski, kozmetički, frizerski i brijački saloni, solariji, javna kupatila, javni sanitarni čvorovi i drugi)
- objektima za sport i rekreaciju (sportske dvorane, stadioni, automotodrom, bazeni za kupanje i rekreaciju, plaže, trim staze, fitnes centri i slično)
- objektima i sredstvima javnog prijevoza putnika (autobusni kolodvori s pripadajućim voznim parkovima, željeznički kolodvori i vlakovi, putnički brodovi i zrakoplovne luke)

- mjestima za javna kulturna okupljanja (kina, kazališta, galerije, gradske čitaonice, plesne dvorane, disco klubovi, cirkusi, prostori za »pučke fešte« i slično)
- mjestima za religijska okupljanja (crkveni objekti i svetišta)
- mrtvačnicama na grobljima
- vozilima, opremi, priboru i uređajima za sakupljanje i prijevoz krutog i tekućeg otpada
- prostorima za sakupljanje otpadaka u stambenim zgradama, tunelima za odlaganje smeća te ostalim zajedničkim dijelovima stambenih zgrada
- te drugim objektima od javnozdravstvene i komunalne važnosti

Dezinfekciju uređaja, vozila, opreme, pribora, radnih i drugih površina, predmeta, materijala i površine tijela uposlenih osoba provode sami djelatnici ili za to posebno osposobljene osobe u tijeku radnog procesa, odnosno uporabe objekata, uređaja, sredstava, opreme i pribora, kao i prije početka uporabe novih objekata te nakon dužeg nekorisćenja (sezonski rad i slično).

Dezinfekciju javnih površina koje su u vlasništvu lokalne i područne (regionalne) samouprave (općine, gradovi i županija) obavljaju za to ovlaštene pravne ili fizičke osobe.

Tijekom ljetnih mjeseci na javnim plažama neophodno je redovito provoditi tretman čišćenja (uklanjanja otpada), a prema potrebi i tretman dezinfekcije i dezodoracije pratećih sadržaja plaža (sanitarnih čvorova, svlačionica i koševa za smeće).

Provedbu dezinfekcije javnih površina (trgovi, rive i slično), prema potrebi, nakon održavanja »pučkih fešti« (gospodarski sajmovi, karnevali i slično) provodi ovlaštena pravna ili fizička osoba za provođenje obvezne preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije koja ispunjava uvjete iz Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost obvezne preventivne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije kao mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti pučanstva (NN 35/07) i ima odobrenje od Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: ovlaštene izvođači). Za dezinfekciju smiju se koristiti sredstva koja su na Popisu biocidnih pripravaka kojima je do 2. svibnja 2011. godine dano odobrenje za stavljanje na tržište (NN 72/11 RH).

DEZINSEKCIJA

Preventivna i obvezna preventivna dezinfekcija je skup različitih mjera koje se poduzimaju s ciljem smanjenja populacije najmanje do praga štetnosti, zaustavljaju rast i razmnožavanje ili potpuno uništenje nazočne populacije štetnih člankonožaca (Arthropoda) koji prenose uzročnike zaraznih bolesti, parazitiraju na tijelu čovjeka, uzrokuju alergijske reakcije, imaju toksično djelovanje ili su uznemirivači ili skladišni štetnici na hrani.

Dezinfekcija podrazumijeva i način sprečavanja ulaženja i zadržavanja štetnih člankonožaca na površine, u prostor ili objekt.

Ista se provodi primjenom fizikalnih, kemijskih ili bioloških metoda i sredstava koja su ekološki najprihvatljivija, te na način da se ne dovodi u opasnost zdravlje ljudi ni životinja, kao ni korisnih insekata.

Dezinfekcija će se provoditi u objektima, prostorima i uređajima kako slijedi:

- objektima za javnu vodoopskrbu pučanstva

- objektima za proizvodnju i promet namirnica (proizvodni pogoni, ugostiteljski objekti, restorani društvene prehrane, kuhinje posebnih institucija, trgovački objekti i ostali)
- objektima namijenjenim za smještaj i boravak većeg broja ljudi (hotelski i ostali turistički objekti za smještaj, učenički i studentski domovi, prihvatilišta, radničke nastambe, socijalne ustanove i ostali smještajni objekti)
- objektima zdravstva (klinički bolnički centri, klinike, poliklinike, specijalne bolnice i lječilišta, zavodi, domovi zdravlja, ustanove hitne medicinske pomoći, stomatološke ordinacije i ljekarne)
- objektima za pružanje medicinskih i higijenskih usluga pučanstvu (kiropraktičke ambulante, centri za masažu, pedikerski, kozmetički, frizerski i brijački saloni, solariji, javna kupatila, javni sanitarni čvorovi i drugi)
- objektima odgojno-obrazovnih ustanova (ustanove predškolske skrbi, škole te viša i visoka učilišta)
- prostorima stambenih i poslovnih zgrada s pripadajućim vanjskim okolišem (zajedničke prostorije kao što su podrumi, drvarnice, prostori za odlaganje smeća, tuneli za odlaganje smeća, tavanima, prostorijama za sušenje rublja, stubištima i ostalim zajedničkim prostorima zgrada)
- objektima i sredstvima javnog prijevoza putnika (autobusni kolodvori s pripadajućim voznim parkovima, željeznički kolodvori, vlakovi, putnički brodovi i zrakoplovne luke)
- mjestima za javno kulturna okupljanja (kina, kazališta, galerije, gradske čitaonice, plesne dvorane, sportske dvorane, disco klubovi, cirkusi, prostorima za »pučke fešte« i slično)
- sajmovima, tržnicama, veletržnicama i ribarnicama
- mjestima za religijska okupljanja (crkveni objekti i svetišta)
- parkovima, grobljima i drugim gradskim zelenim površinama, rekreacijskim zonama i površinama sa vodama stajačicama
- kanalizacijskim sustavima, objektima i prostorima za uklanjanje otpadnih voda i drugih otpadnih tvari kolektorima i energetskim kanalima i zdencima (telefonskim, elektrovodima i toplovodima)
- odlagalištima otpada na području Primorsko-goranske županije te drugim
- prostorima za odlaganje i sakupljanje krutog i tekućeg otpada
- te drugim objektima od javnozdravstvene i komunalne važnosti

Preventivna dezinfekcija kao posebna mjera podrazumijeva mehaničke, fizikalne, biološke ili kemijske mjere koje se provode s ciljem:

- sprečavanja zadržavanja i razmnožavanja štetnih člankonožaca (Arthropoda)
- smanjenja populacije štetnih člankonožaca (Arthropoda) te
- održavanje populacije štetnih člankonožaca (Arthropoda) na biološki prihvatljivom minimumu radi osiguranja kvalitetnih higijenskih i sanitarno-tehničkih uvjeta.

Obvezna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera podrazumijeva mehaničke, fizikalne, biološke ili kemijske mjere.

Obvezna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera provodi se na površinama, u prostorima ili objektima koji

podliježu sanitarnom nadzoru, a poduzimaju se u izvanrednim situacijama:

- ako postoji povećan rizik prenošenja zaraznih bolesti koje prenose štetni člankonožci (Arthropoda) temeljem epidemioloških indikacija
- ako populacija štetnih člankonožaca (Arthropoda) pređe prag štetnosti
- ako se odredi šteta na zalihama hrane nastala djelovanjem štetnih člankonožaca (Arthropoda)
- ako su u sanitarnom nadzoru uočene nepravilnosti u održavanju objekata koje pogoduju razvoju štetnih člankonožaca (Arthropoda)
- tijekom elementarnih nepogoda i
- tijekom masovnih skupova, sportskih i ostalih manifestacija.

Dezinfekcija se provodi primjenom mehaničkih, fizikalnih, bioloških i kemijskih mjera i sredstava koja su ekološki najprihvatljivija, te na način da se ne dovodi u opasnost zdravlje ljudi ni životinja, kao ni korisnih člankonožaca.

1. Mehaničke mjere dezinfekcije podrazumijevaju čišćenje prostorija, pravodobno uklanjanje otpada i ostalog materijala pogodnog za razvoj štetnih člankonožaca, prelagivanje zaliha, prevrtanje i isušivanje staništa, ugradnju prepreka (mreže), uporabu lovki i ljepljivih traka s ili bez atraktanata.

2. Fizikalne mjere dezinfekcije podrazumijevaju postupke regulacije mikroklima, uporabu topline ili hladnoće te svjetlosti s ciljem smanjenja nazočne populacije, zaustavljanja rasta i razmnožavanja ili potpunog uništenja štetnih člankonožaca (Arthropoda).

3. Biološke mjere dezinfekcije podrazumijevaju uporabu kralješnjaka uz dozvolu mjerodavnog ministarstva i raznih sojeva mikroorganizama koji djeluju selektivno na ciljane vrste štetnih člankonožaca ili njihove razvojne oblike, a da pritom ne oštećuju ili ugrožavaju ostale vrste i okoliš.

4. Kemijske mjere dezinfekcije podrazumijevaju uporabu insekticida s ciljem smanjenja ukupnog broja, zaustavljanja rasta i razmnožavanja ili potpunog uništenja nazočne populacije štetnih člankonožaca i njihovih razvojnih oblika.

Kemijske mjere dezinfekcije na površinama, u prostoru ili objektu provode se kada je unatoč poduzetim preventivnim mjerama, odnosno primijenjenim mehaničkim mjerama, došlo do pojave ili nekontroliranog razmnožavanja štetnih člankonožaca.

Izbor i vrsta formulacije insekticida, način primjene, rokovi provedbe i mjere opreza ovise o vrsti štetnog člankonožaca koji se suzbija, biološkim i etiološkim svojstvima člankonožaca, stupnju, proširenosti i mjestu infestacije te o svojstvima i namjeni površine, prostora ili objekta.

Insekti od javno-zdravstvenog značaja

1. Prijenosnici zaraznih bolesti:

- KOMARCI - prijenosnici malarije, žute groznice, Denga virusa, ARBO virusnih infekcija, virusa Japanskog encefalitisa, West Nile virusa, Murrey valley virusa, virusa St. Louis encefalitisa, Bunyavirusa, Virus Rift Valley groznice i filarijaze.
- MUHE - Epidemiološki značaj: mehanički prijenosnici salmoneloza, šigelozna, enterovirusa, hepatitisa A, jajašaca crijevnih parazita.
- NEVIDI - Epidemiološki značaj: prijenosnici »papa-tači groznice« te kožne i visceralne lišmanijaze

- BUHE - Epidemiološki značaj: prijenosnici ruralne i urbane kuge, murinog pjegavca, tularemije, alergijskog dermatitisa ljudi (i životinja)
- KRPELJI - Epidemiološki značaj: prijenosnici krpeljnog meningo-encefalitisa, Q-groznice, Lyme borelioze, murinog pjegavca, tularemije, antraxa, hemoragijske groznice.

2. Mehanički prijenosnici mikroorganizama i uzročnici alergijskih reakcija:

- ZOHARI - Epidemiološki značaj: mehanički prijenosnici gastrointestinalnih infekcija, dizenterije, trbušnog tifusa i drugih zaraznih bolesti. Njihova prisutnost u prostorima u kojima se priprema ili čuva hrana omogućuje im kontakt s vehikulumom kojim infektivne agense mogu prenijeti čovjeku. Žohari također mogu svojim fecesom kontaminirati različite vrste hrane brojnim vrstama bakterija, virusa i parazita.
- MRAVI - Epidemiološki značaj: mehanički prijenosnici niza patogenih bakterija, posebice u bolnicama - faraonski mrav. Ostale vrste nisu epidemiološki značajne.
- STJENICE - Epidemiološki značaj: nemaju značaj u prijenosu bolesti, ali svojim ubodom izazivaju snažne alergijske reakcije na tijelu napadnutih osoba.

Načini i učestalost suzbijanja insekata od javno-zdravstvenog značaja

Rokove, dinamiku i način provedbe (izbor, vrsta i oblik formulacije biocidnih pripravaka) dezinfekcije kao posebne mjere za člankonošce (Arthropoda) propisane su Programom mjera. Isti su propisani na osnovi:

- prethodnih izvada stručnog nadzora Zavoda na površinama, prostorima i u objektima pod sanitarnim nadzorom
- utvrđivanja vrsta štetnih člankonošca (Arthropoda) te bioloških i etoloških karakteristika
- stupnja, proširenosti i mjesta infestacije štetnim člankonošcima (Arthropoda)
- uvida o svojstvima i namjeni objekta pod sanitarnim nadzorom.

PRIJENOSNICI ZARAZNIH BOLESTI

✓ KOMARCI I NEVIDI

Učinkovito suzbijanje komaraca je višegodišnji organizirani neprekidni program suzbijanja, koji u sebi sadržava radnje uzorkovanja i prosudbe brojnosti populacije komaraca te na osnovu znanstveno utvrđenih uobičajenih spoznaja i njihovo suzbijanje.

U Hrvatskoj je prisutno pedesetak vrsta komaraca od kojih su najvažnije Anopheles, Aedes i Culex, a njihova je zastupljenost različita ovisno o geografskom području, klimatskim, ekobiološkim i drugim uvjetima.

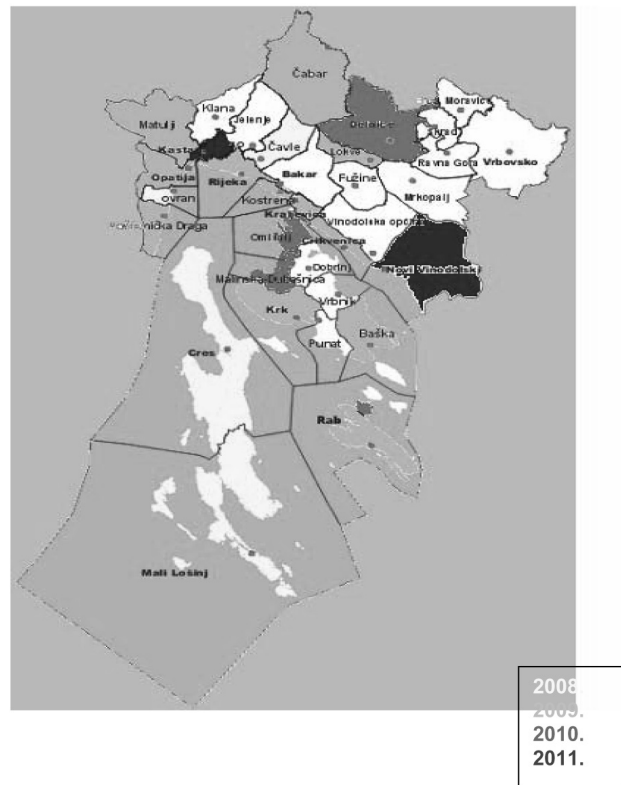
Cilj suzbijanja komaraca i njihovih razvojnih oblika jest radi sprečavanja pojave zaraznih bolesti pučanstva; smanjenja uzrokovanja kožnih problema, urtika, eritema, alergijskih promjena nastalih ubodima komaraca i sekundarnih infekcija zbog oštećenja kože nastalog češanjem i grebanjem te uzrokovanja smetnji pri normalnom odvijanju svakodnevnih aktivnosti domicilnog pučanstva i turista.

Trenutno stanje i prioriteti

Unazad nekoliko godina na područje Primorsko-goranske županije, kao i ostalog dijela hrvatskog priobalja, nase-

lila se nova neautohtona vrsta komarca tzv. Azijski tigrasti komarac odnosno *Aedes albopictus*. Njegova prisutnost potvrđena je monitoringom koji je proveden tijekom ljetnih sezona 2008., 2009., 2010. i 2011. godine.

Kartografski prikaz širenja tigrastog komarca (*Aedes albopictus*) po općinama i gradovima Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2008. - 2011. godine na osnovu provedenog monitoringa od strane Zavoda

Uzimajući u obzir da je tigrasti komarac na području Republike Hrvatske (poluotok Pelješac, ljeto 2010. godine) ostvario i vektorski potencijal (evidentirani slučajevi Dengue groznice), a imajući u vidu da je Primorsko-goranska županija i turistička destinacija te da zadovoljava biološke i klimatske preduvjete za opstanak populacije tigrastog komarca, ne može se zanemariti postojanje rizika od pojave uzročnika zaraznih bolesti (preko turista). Ova saznanja daju dodatnu dimenziju u važnosti držanja populacije komaraca na razini, koja s epidemiološkog stajališta u slučaju pojave uzročnika, neće omogućiti širenje zarazne bolesti u velikim razmjerima. Stoga je od izuzetne javnozdravstvene važnosti provoditi Program mjera organiziranog, sustavnog, planiranog, a prije svega pravovremenog suzbijanja komaraca uključivo i vrste *Aedes albopictus* na području cijele Republike Hrvatske kako bi se spriječilo njegovo širenje na kontinentalne dijelove Hrvatske.

Utvrdjivanje područja infestacije s komarcem vrste *Aedes albopictus*

Područje infestacije vrstom *Aedes albopictus* određuje se kada su pronađene i krilatice (odrasli oblici), ličinke i jajašca komaraca. Prisutnost samo krilatica ostavlja mogućnost da su na neki način prešli granice ekološke niše - aktivno ili pasivno (let, prijevoz, vjetar), što upućuje na neko neposredno bliže žarište. Infestacija komarcima se

utvrđuje trajnim nadzorom ciljanog (reprezentativnog) područja, tj. nalaženjem ličinki i krilatica, preciznim omeđivanjem i prepoznavanjem žarišta, utvrđivanjem jesu li komarci rasprostranjeni na tom području ili se nalaze razasuti diskontinuirano. Kako je pronalazak ličinka komarca *Aedes albopictus* krajnje jednostavan postupak naspram traženju krilatica, traženje žarišta s ličinkama vrste komarca *Aedes albopictus* mora postati prioritarno.

Infestirana područja potrebno je zabilježiti u posebnim planovima ili zemljopisnim kartama, što pretpostavlja prvi i najvažniji preduvjet za organiziranu borbu protiv komarca vrste *Aedes albopictus*.

Ako je na infestiranom području prisutno bilo kakvo sabiralište voda (privremeno ili trajno), isto može postati mjestom ovipozicije komaraca i razvoja ličinka stoga se mora definirati kao »žarište«. Žarišta mogu biti potencijalna ili sigurna te stalna ili pokretna.

Dok *Culex* vrste komarca prelete do 2 kilometra od primarnog žarišta, a *Anopheles* 3 do čak 16 km, vrsta komarca *Aedes albopictus* u načelu jedva da se udaljuje od svog primarnog žarišta (leti ne više od 100 m - 300 m), međutim tijekom jedne sezone može se uz vjetar udaljiti od primarnog žarišta još poneki kilometar. Odrasli oblici vole se uvući u unutrašnjost prijevoznih sredstava, čime uz poslovično odlaganje jaja na vlažnim predmetima znatno doprinose obilnoj rasprostranjenosti vrste *Aedes albopictus* u prostoru.

Za planiranje intervencije suzbijanja komaraca na nekom području mora se utvrditi infestacija komarcima

Obilježavanje infestiranog područja

Fazu nadzora bilježenja infestiranog područja provodi nadležni zavod za javno zdravstvo što zahtjeva posjedovanje detaljnih karata (npr. katastarske mape), a to značajno olakšava postojanje kompjuterskih programa s mogućnošću mapiranja. Karte se programski organiziraju na način da su:

- općine i gradovi podijeljeni na dijelove,
- dijelovi na kvadrate,
- kvadrati na zone i sektore,
- zone i sektori na ulice.

Obilježavanje žarišta kartiranjem obuhvaća osim pozitivnog uzorkovanja unašanje u kartu svih potencijalnih stalnih i sigurnih žarišta prisutnih na području općine ili grada s registracijom prisutnosti odraslih oblika. U slučaju strogog obilježavanja žarišta potrebno je označiti jednu »tampon« zonu (oko 500 m izvan ovih žarišta) koja treba biti sigurno uključena u rutinsku operaciju nadzora i suzbijanja.

Popisivanje žarišta, povremeni nadzor, utvrđivanje razine stanja

Zatvorena staništa kontroliraju se u pravilnim vremenskim razmacima tijekom cijele godine jer su u njima stabilni uvjeti (temperatura, vlaga) koji pogoduju razvoju komaraca i nisu podložni meteorološkim promjenama.

Otvorena staništa i sva prethodno zabilježena sigurna žarišta potrebno je nadzirati u periodu aktivnosti komaraca (od ožujka do studenog) na način da se:

a) prosuđuje učinkovitost poduzetih mjera i prati moguće raseljavanje komaraca prema susjednim područjima,

b) prati prisutnost ličinka nadzorom popisanih žarišta uz uzorkovanje ličinka i kukuljica,

c) prosuđuje vrijednost poduzetih higijensko-profilaktičkih mjera od strane pučanstva ili vlasnika prostora uz zabilješke o mogućim novootkrivenim žarištima,

d) prisutnost krilatica mjeri se lovkaama ili postupkom ovipozicije.

Nakon što nadležni zavod za javno zdravstvo utvrdi sva pojedinačna žarišta (ličinki, ali i krilatica) na nekom području općine ili grada i razvrsta ih u neku od grupa, ista se točno određuju radi detaljnog unosa u karte ili kompjuterski program što zahtijeva veoma precizne podatke o mjestu, tipu, prisutnosti vode, proizvodnom potencijalu, nadzoru i obradi što može raditi samo osoba koja dobro poznaje područje za koje se izrađuje Program mjera i Provedbeni plan i zna točno locirati žarište.

Zavod kontinuirano tijekom godine provodi organizirani monitoring na način da prikuplja podatke o prisustvu komaraca na nekom području. Metodom monitoringa odraslih komaraca izrađuje se baza podataka:

- o vrsti komaraca i njihovim leglima
- o trenutnoj brojnosti i sezonskoj dinamici uzimajući u obzir geografske karakteristike monitoriranog područja te ekološke faktore kao padaline, temperatura, vlažnost zraka itd.
- s evidentiranim i kartografski prikazanim leglima komaraca, kao i svih voda stajačica i retencija vode u kojima je moguć razvoj komaraca
- s procjenom potrebe za suzbijanjem
- o dojavama građana o prisustvu komaraca
- s ocjenom eventualnih zdravstvenih posljedica na pučanstvo.

Suzbijanje komaraca provodi se na četiri razine, vodeći stalnu brigu o očuvanju biološke raznolikosti područja:

1. Sanacijskim postupcima koji se temelje na sustavnom uklanjanju ili smanjivanju uvjeta za razvoj i razmnožavanje, sanacijskim postupcima otklanjanja ekoloških niša na području provedbe programa suzbijanja. U tom cilju sustavno se prati i bilježi katastar vidljivih i skrivenih voda - legla ličinačkih stadija (Uпитnik o žarištu ličinki komaraca - Obrazac 1. i Praćenje legla komaraca - Obrazac 2. koji su sastavni dio ovoga Programa) pomoću različitih sanacijskih postupaka (zatrpavanja, povećanja protočnosti ustajalih voda, uklanjanjem zelenog obraštaja i krutog otpada pogodnog za nakupljanje vode, uklanjanje barijera u protočnosti nakapnog (oborinskog) sustava te uklanjanje svih drugih recipijenata oborinskih voda uključujući vaze na grobljima u području rasprostranjenosti vrste *Aedes albopictus* itd.).

2. Provođenjem zdravstvenog odgoja lokalnog stanovništva, od strane Zavoda, nastojati će se do maksimalne razine ukloniti sva moguća mjesta zadržavanja komaraca. Oblici provođenja edukacije što veće populacije lokalnog stanovništva o komarcima kao vektorima zaraznih bolesti provoditi će se distribucijom informativno-edukativnih letaka, putem medija (lokalnih TV postaja, radio postaja te lokalnih tiskovina) brošura te neposrednom komunikacijom na terenu, a sve s ciljem poticanja individualnog uklanjanjanja potencijalnih legla komaraca.

Zdravstveni odgoj lokalnog stanovništva obuhvaća:

- opis komarca s najvažnijim značajkama za prepoznavanje uz kratki opis biologije,
- značaj prisutnosti različitih vrsta komaraca na području Primorsko-goranske županije,
- problem prisustva i povijest unosa vrste *Aedes albopictus* u našu zemlju, kao i pojavu Dengue groznice

u Hrvatskoj bez nepotrebnog uznemiravanja ili širenja panike,

- edukaciju pučanstva kako ono može doprinjeti smanjenju populacije komaraca u svojem okolišu te poticati širenje takvih informacija »od susjeda do susjeda«,
- isticanje neophodnosti suradnje pučanstva sa Zavodom i izvođačem DDD mjera tijekom provođenja mjera suzbijanja komaraca, kao i obilježavanja novih područja infestacije,
- davanje podataka o nositeljima suzbijanja komaraca (jedinice lokalne samouprave Primorsko-goranske županije, nadležni zavod, ovlašteni DDD izvođači) kako bi pučanstvo bilo informirano kome može prosljediti informacije o pojačanoj pojavnosti komaraca kao i novim žarištima.

3. Biološke mjere suzbijanja:

a) Postići učinkovito suzbijanje uvođenjem (gdje je to moguće) predatora ličinki komaraca, ribice *Gambusia holbrooki* u različite stalne vodene nakupine (lokve), što doprinosi očuvanju čovjekovog okoliša te biološke raznolikosti.

b) Primjenom biocidnih pripravaka na bazi *Bacillus thuringiensis* var. *israelensis* u obliku tekućine, granula, prašiva ili sporo otpuštajućih briketa, ručnom primjenom ili postupcima prskanja ili granuliranja s vozila, čamaca, zrakoplova ili helikoptera, intenzitetom obradbe svaka tri tjedna u sezoni, bez ikakve štete za neciljane vrste u čistim ili obraslim vodama.

4. Kemijske mjere suzbijanja:

a) Primjenom regulatora rasta u obliku tekućine, granula ili sporo otpuštajućih briketa bez šteta za neciljane vrste u čistim vodama.

b) Primjenom insekticidnih larvicida u obliku močivih prašiva, tekućine, granula ili kompresa, za obradbu različitih vodenih nakupina i recipijenata (grebenske lokve, lokve nastale od plime, baruštine s trstacima, drenažni kanali, stajačice, irigacijski kanali, lagune, slaništa, močvarno tlo, poplavne livade, kamenice s vodom, protupožarni vodospremnici, kanalizacijski otvori, taložnice kanalizacijskog sustava te septične jame), ovisno o protočnosti, svaka tri do četiri tjedna od trenutka pozitivnog nalaza, primjenom prskalice, granulatora ili ručno, iz vozila, čamaca ili pješke, prema naptcima proizvođača, te vrsti, namjeni, stupnju zagađenosti i dubini vodenih površina. Svaki vodospremnik ili stajaća voda s održivosti većom od sedam dana može predstavljati leglo larvalnih oblika komaraca. Sukladno navedenim postupcima potrebno je ustvrditi da su sustavne larvicidne mjere suzbijanja znakovito učinkovitije na brojnost populacija komaraca, ekološki prihvatljivije u smislu očuvanja biološke raznolikosti korisne faune kopna te ih u smislu zaštite čovjekovog okoliša treba prvenstveno koristiti tijekom cijele godine.

c) Adulticidna obradba - Metoda izbora sukladno prosudbi epidemiološke službe Zavoda u slučajevima kao što su sustavna suzbijanja komaraca kao dopuna provedbenih larvicidnih postupaka. Provođe se postupcima:

- rezidualnog prskanja (raspršivanja) zatvorenih prostora
- hladnog zamagljivanja sa zemlje pri čemu su ekološki najprihvatljiviji vodeni rastvori insekticida
- toplog zamagljivanja sa zemlje, za obradbu manjih ili većih ciljanih površina.

Toplo zamagljivanje većih razmjera treba isključivo provoditi izvan naseljenih mjesta, zaštićenih područja i nacionalnih parkova.

Adulticidni postupci provode se:

Po preporuci Zavoda, koja je donesena na temelju:

- utvrđene infestacije komarcima ili
- epidemioloških indikacija

Kada se donese odluka da je adulticidni postupak nužno provesti potrebno je:

- utvrditi točno područje koje se pokriva,
- podijeliti područje u zone,
- izraditi planove kretanja u zonama,
- utvrditi vrijeme aplikacije aerosola,
- izračunati potrebnu količinu insekticida (adulticida) za svaku utvrđenu zonu ovisno o površini te zone, a ne o cjelokupnoj površini nekog područja,
- utvrditi dinamiku pokrivanja zona.

Kada se pristupi adulticidnom postupku za uspješno suzbijanje letećih oblika komaraca potrebno je u što kraćem roku obraditi sve površine na kojima će se provoditi njihovo suzbijanje, pa stoga akcija suzbijanja letećih oblika komaraca ne smije trajati dulje od 3 do 4 uzastopna radna dana. Dodatna prednost kraćeg vremena provođenja adulticidnog postupka je i kraći negativan utjecaj na izložene ljude i okoliš, budući da aerosol koji sadrži štetne kemikalije može kod osjetljivih ljudi uzrokovati respiratorne smetnje. Optimalno vrijeme za provedbu adulticidnih postupaka je sat vremena (ili maksimalno 2 sata) u zoru i sat vremena (ili maksimalno 2 sata) u sumrak, kad su najslabija strujanja zraka, tj. pri vjetru ispod 4 km/sat., pri relativnoj vlažnosti zraka i temperaturama koje su u trenutku adulticidnog tretmana više od 15°C (pri nižim temperaturama zraka aktivnost komaraca vrlo mala ili je nema). Komarci su aktivni samo u uvjetima bez vjetra pa je svaki adulticidni tretman na otvorenom prostoru kod jačeg vjetra neučinkovit. Shodno tome, računa se da se tijekom dana aktivnosti na suzbijanju letećih oblika komaraca mogu provoditi u ukupnom vremenu od cca. 2 (maksimalno cca. 4) sata. Ako se tretira npr. površina veličine 700 - 800 ha s uređajem za hladno zamagljivanje ULV postupkom s vozila u pokretu kapaciteta rezervoara minimalno 50 litara, preporučena brzina kretanja vozila prilikom ULV aplikacije insekticida je do 10 km/h, u prohodu se pokriva cca. 50 m sa svake strane ulice kojom vozilo prolazi (ukupno 100 m širok pojas), što znači da se za sat vremena jednim uređajem za hladnu ULV aplikaciju i jednim vozilom može obraditi oko 50 ha površine, odnosno 100 ha dnevno, dakle s tri uređaja na tri vozila 300 ha dnevno, čime se ispunjava uvjet o tretiranju ukupno npr. 700 - 800 ha površine u roku od najviše 3 radna dana. Visina i gustoća vegetacije, zgrade i druge prepreke onemogućavaju širenje aerosola tako da veća visina i gustoća vegetacije i drugih prepreka umanjuje efektivnu širinu prolaza (pravilo - 50%-tno umanjenje širine prolaza). Postupak se ne smije obavljati nasuprot vjetru jer se neće postići željeni učinak adulticidnog postupka i kako izvođač ne bi bio izložen štetnom aerosolu. Sukladno navedenom te preporukama proizvođača radi se izračun za uporabu uređaja za toplo zamagljivanje s vozila u pokretu i prijenosnog uređaja za toplo zamagljivanje.

Adulticidne tretmane dnevno aktivne vrste komarca *Aedes albopictus* potrebno je usmjeriti na ograničeno područje u kojem ova vrsta boravi (npr. nedostupna područja niske guste vegetacije u neposrednoj blizini legla) u vrijeme najveće aktivnosti (jutarnjim i popodnevnim satima) uporabom prijenosnih (ručnih ili lednih) uređaja za toplo zamagljivanje kapaciteta rezervoara minimalno 5 litara.

Završne sezonske adulticidne akcije su od velike važnosti jer o njima neposredno ovisi broj komaraca koji ide u prezimljavanje, odnosno broj komaraca koji će biti pokretač populacije u slijedećoj godini.

Pučanstvo unaprijed obavijestiti o planiranoj provedbi, vrsti biocidnog pripravka koji će se primjeniti, vremenu, cilju te mogućim rizicima za kategorije osjetljivih ili bolešnih stanovnika te također o tome obavijestiti pčelare radi pravovremene zaštite za pčele.

Primjene sezonskih jednokratnih adulticidnih obradba protiv komaraca imaju veoma niski učinak u odnosu na uloženi novac te se ne mogu smatrati ekonomski opravdanim, posebice što obradbe pogađaju samo vrh brijega adultne populacije, ostavljajući očuvanim stadije ličinkama u svim dostupnim vodenim recipientima. Insekticidni aerosol djeluje samo na komarce koji lete i ne dopire do onih koji odmaraju ispod lišća na raslinju. Neke vrste komaraca kao što su vrste roda *Culex* legu se kontinuirano pa stoga jednokratno suzbijanje krilatica ima kratkotrajni učinak te ga stalno treba ponavljati, a trajniji rezultati u pravilu izostaju.

Adulticidni postupci predstavljaju znatnu opasnost za sve neciljane vrste noćnih kukaca, a posredno za njihove predatore na području adulticidnog postupaka ili na širem području gdje strujom vjetra mogu biti preneseni toksični aerosoli, što obzirom na neznatnu učinkovitost, a široki spektar djelovanja predstavlja znatnu ekološku štetu. Treba uvijek naglašavati da su svi adulticidni postupci neselektivni postupci koji ugrožavaju zdravlje osjetljivih skupina ljudi, uzrokuju štete u okolišu uključujući i vodene i kopnene životinje, uništavaju sve trenutačno prisutne vrste insekata te stoga bitno narušavaju biološku ravnotežu opterećujući okoliš štetnim tvarima, dok dugotrajnom primjenom dovode do ugroze biodiverziteta.

Suzbijanje nevida provodi se samo u slučaju pojave zarazne bolesti kao obvezatna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera na području općina i gradova.

Potrebno je ostvariti suradnju s veterinarskom službom zbog pregleda pasa ili lovačkog ograničenosti radi suzbijanja čagljeva (divlji psi) kao rezervoara kala azar.

U slučajevima šire pojavnosti oboljenja koje oni prenose (kožna i viscelarna lišmanioza, papatači groznica), a obzirom na mali polumjer kretanja ovih vrsta, potrebno je rezidualnim prskanjem obraditi oko deset metara od nastambi, posvećujući pažnju tamnim, hladnijim prostorima, rupama, poluspiljama, pukotinama, štalama ili peradarnicima u kojima nevide obitavaju.

✓ MUHE

Cilj suzbijanja muha je sprečavanje prijenosa mikroorganizama i zaraznih bolesti pučanstva te sprečavanje uznemiravanja pučanstva tijekom obavljanja svakodnevnih aktivnosti. Svojim ubodom ispod kože neke vrste muha mogu inokulirati uzročnike antraksa i tularemije te uzročnike gnojenja. Pojava muha predstavlja biološki pokazatelj niskog higijenskog standarda u društvu.

Suzbijanje muha u svim objektima javne namjene koji podliježu sanitarnom nadzoru gdje se priprema hrana za krajnjeg korisnika ili u objektima gdje je potreban visok nivo higijene (npr. bolnice) provodi se kao preventivna dezinfekcija kao posebna mjera sukladno Programu mjera. U slučaju pojave zaraznih bolesti za koju se utvrdilo da su je uzrokovale muhe kao prijenosnici zaraznih bolesti

provodi se obvezna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera.

Učinkovito suzbijanje muha je sustavni organizirani višegodišnji program koji u sebi sadržava utvrđivanje izvorišta, uzorkovanje, prosudbe brojnosti i pravca kretanja (migracija) te sukladno stečenim spoznajama određivanje metoda borbe.

Suzbijanje se provodi na više načina:

1. Sanitacija okoliša
2. Suzbijanje muha insekticidima:
 - Suzbijanje ličinkama
 - Obrada uzgojnih mjesta larvicidima
3. Suzbijanje odraslih oblika
 - Obradba počivališta muha rezidualnim insekticidima
 - Unašanje toksičnih tvari na počivališta muha
 - Privlačenje muha pomoću atraktivnih hranjivih otrovnih mamaca
 - Obrada zatvorenih i otvorenih prostora
 - Postupci kod rojenja muha

Dinamika suzbijanja muha:

- premazivanje svakih 6 do 8 tjedana ovisno o rezultatima uspješnosti provedene mjere
- počivališta muha u zatvorenim prostorima svakih 6 do 8 tjedna ovisno o rezidualnosti biocidnog pripravka
- deponiji otpada - gnojnice svakih 14 dana

Kod rojenja muha vrsta *Sepsis* sp. ili *Drosophila* sp. u pojedinim godinama, ako to predstavlja uznemirujući problem za pučanstvo, potrebno je primijeniti ograničene postupke hladnog zamagljivanja, ciljano usmjerene na prostore pojavnosti populacije, uglavnom jednokratno. Ovi postupci izvode se na otvorenome i danju moraju biti strogo ograničena mjesta zaraženosti, jer predstavljaju opasne radnje za pučanstvo i korisne insekate. Stoga u smislu očuvanja biološke raznolikosti odluku o primjeni ovih postupaka i za ove vrste muha trebaju donijeti epidemiološka služba nadležnog zavoda za javno zdravstvo nakon stručnog izvida i prosudbe te kada su iscrpljene sve druge mogućnosti njihova suzbijanja.

✓ BUHE

Iako su buhe prvenstveno ektoparaziti životinja, cilj suzbijanja buha kao javnozdravstvenih štetnika je u činjenici da sve više pučanstva živi u zajednici s kućnim ljubimcima pa tako buhe osim kućnih ljubimaca povremeno ili stalno napadaju i njihove vlasnike. Svojim ubodima buhe kod čovjeka izazivaju neugodu, svrbež i promjene na koži uz mogućnost sekundarnih infekcija te mogu prenositi različite uzročnike bolesti.

Dinamika suzbijanja buha je jednokratna, a ponekad je potrebno višekratno ponoviti postupke dezinfekcije do istrebljenja.

Ako se na osnovi epidemioloških indikacija koje utvrđuje specijalist epidemiolog Zavoda za javno zdravstvo županija ili na osnovi obavljenog sanitarnog nadzora nadležnog sanitarnog inspektora utvrdi pojavnost buha kao javnozdravstveni problem ili uznemiravanje osoba doseže znakovite razmjere, tada se suzbijanje buha provodi kao obvezna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera.

Preventivna dezinfekcija provodi se na deponijama otpada i gnojnice te drugim javnim površinama na kojima je epidemiološkim izvidom utvrđena pojačana infestacija.

Obradu životinja i prostora u kojima se zadržavaju životinje provodi veterinarska služba.

✓ KRPELJI

Cilj suzbijanja krpelja: Značaj suzbijanja krpelja u humanoj i veterinarskoj medicini je velik jer su oni rezervoari, vektori, ali i izvori brojnih humanih i animalnih patogena. U iznimnim situacijama krpelji mogu prenijeti na ljude određene bolesti koje su zajedničke životinjama i ljudima (zoonoze).

Obvezna preventivna dezinfekcija krpelja provodi se u slučaju pojave zarazne bolesti.

Dinamika suzbijanja krpelja: jednokratni tretmani.

MEHANIČKI PRIJENOSNICI MIKROORGANIZAMA I UZROČNICI ALERGIJSKIH REAKCIJA

✓ ŽOHARI

Cilj suzbijanja žohara je od javnozdravstvene važnosti s obzirom da su oni vrsta štetnika koja se maksimalno prilagodila suživotu s čovjekom (tzv. sinantropija), interferira s čovjekovim aktivnostima te s njime dolazi u direktan ili indirektan dodir što ponekad rezultira i s različitim poremećajima zdravlja, poput zaraznih bolesti ili alergijskih stanja.

Postupci suzbijanja žohara u sebi sadržavaju i postupke suzbijanja različitih vrsta člankonožaca (Arthropoda) koji se mogu naći u istim prostorima primjerice: buhe, mravi, kućni zrikavci, babure, stonoge i grinje, stoga temeljito provedeni postupci suzbijanja žohara daju ujedno i učinkovit postupak u smislu ne ciljano oslobađanja nekog prostora od ostalih mogućih nazočnih štetnih člankonožaca (Arthropoda).

Pri planiranju dezinfekcijskih postupaka u cilju suzbijanja žohara temeljno je načelo procijeniti vrstu žohara, jačinu i proširenost infestacije (ekološke niše) te sukladno tome provedbene postupke uskladiti s prosudbom jačine infestacije prostora. Prosudbom treba utvrditi mjesta infestacija, tipove instalacija ili aparata u kojima su nazočni insekti te pravilnom prosudbom primijeniti različite metode borbe protiv žohara.

Monitoring žohara u objektima provodi ovlašteni izvođač DDD mjera anketiranjem osoblja i postavljanjem feromonskih lovki. U slučaju velike infestacije (po anketi: žohari su vidljivi danju i noću, a na lovkama je više od 10 adulta i svi njihovi razvojni oblici) ovlašteni izvođači DDD mjera se obavezuju o istom u pisanom obliku izvijestiti Zavod, jer takav nalaz predstavlja epidemiološku indicaciju. Ova obaveza izvješćivanja indicirana je za objekte u kojima se proizvodi, skladišti i prodaje hrana, zdravstvenim ustanovama, u odgojno - obrazovnim objektima i objektima koji služe za smještaj većeg broja ljudi.

Suzbijanje žohara u svim objektima javne namjene koji podliježu sanitarnom nadzoru provodi se kao preventivna dezinfekcija kao posebna mjera sukladno Programu mjera. U slučaju pojave zaraznih bolesti za koju se utvrdilo da su je uzrokovali žohari kao mehanički prijenosnici zaraznih bolesti provodi se obvezna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera.

Dezinfekcija protiv smeđeg žohara

Postupcima špricanja (tlačnim ručnim i motornim prskalicama) obrađivati će se zatvoreni prostori (kuhinje, skladišta, podrumi i drugi) zbog suzbijanja žohara i drugih člankonožaca koji dolazeći iz zagađenih prostora neposredno onečišćuju namirnice ili ih pak posredno onečišćuju

preko posuđa, radnih površina i ostalih sličnih elemenata u okolišu. U zatvorenim prostorima dezinfekcija žohara može se provesti nanošenjem insekticidnog gela te upotrebom dimnih generatora uz najmanje jedan sat prije ulaska osoba radi uklanjanja mogućih štetnih isparavanja potrebno je uključiti ventilacijski sustav.

Nakon provedene dezinfekcije provest će se nadzor postavljanjem feromonskih ljepljivih lovki za utvrđivanje postojeće infestacije žoharima odnosno kontrole uspjeha provedene dezinfekcije.

Brodove je potrebno obraditi svaka 3 mjeseca, time da se nakon izlaganja prostora biocidnom pripravku i završetka sušenja, ventilacijski sustav uključi 2 sata prije dozvole za puštanje posade na brod.

Dezinfekcije protiv crnog žohara.

U urbanim sredinama potrebno je sustavno suzbijanje u kanalizacijskim provodnicima, ispod revizijskih otvora, kao i u drugim podzemnim uobičajenim prostorima njihovog obitavanja, primjenom postupaka toplog zamagljivanja ili postupcima zadimnjavanja dva puta godišnje, a na pojedinačnim lokacijama - prema biološkim indicacijama i češće.

✓ MRAVI

Cilj suzbijanja: Kao i žohari, sinantropni štetnici čije je suzbijanje od javnozdravstvene važnosti posebice u bolnicama te domovima za nemoćne i stare osobe - faraonski mrav.

Provodi se u slučaju velike infestacije kao obvezatna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera. Nakon utvrđivanja zaraženosti vrstama mravi u takvim prostorima provodi se rigorozna sanacija svih prostora uz primjereno trajno održavanje razine sanacije. Zatim se pristupa uklanjanju zaklona tehničkim postupcima zatvaranja mogućih ili sigurnih skrovišta u gradbenim pukotinama ili rasjedinama nastalim stabilizacijom zgrade, a na osnovi praćenja kretanja putova infestata.

✓ STJENICE

Cilj suzbijanja: S obzirom na ponovnu sve veću pojavu stjenica te njihovog molestiranja kao posljedice sve masovnijeg globaliziranog turizma i kretanja pučanstva, grupa ili pojedinaca (ponekad sumnjivog higijenskog standarda) na sve udaljenije i atraktivnije ruralno - urbane destinacije cilj suzbijanja stjenica u Republici Hrvatskoj je od zaštite interesa prvenstveno turizma i ekonomskog značaja.

Suzbijanje stjenica provodi se kao obvezatna preventivna dezinfekcija kao posebna mjera u slučaju veće infestacije javnih prometala i pojave infestacije stjenicama u više od jednog hotelsko-prenoćnog objekta na području jedne općine ili grada.

Opći naputak za suzbijanje stjenica ovisno o stupnju infestacije:

- informirati korisnika mjere da nije moguće jednom obradom postići suzbijanje stjenica (posebno kod većih infestacija) te da postupak može biti neuspješan ako se isti ne pridržava naputaka o suzbijanju
- izvid površine, prostora i objekta korisnika mjere mora biti detaljan kako bi se otkrila sva moguća skrovišta
- cijeli prostor mora biti obrađen odjednom jer će se infestacija proširiti na druge prostore
- izvoditelj DDD mjera mora garantirati čuvanje tajnosti o mjestu suzbijanja stjenica kako ne bi ugrozio ugled korisnika mjere (stavka u ugovoru)
- ako se suzbijanje stjenica provodi u hotelsko-turističkim objektima, hotelsko osoblje (sobarice) trebale bi biti

pođučene kako izgleda stjenica te kako prepoznati infestaciju stjenicama

f) upotrijebiti biocidni pripravak primjeren mjestu, opremi i namještaju koji se obrađuje

g) izvoditelj DDD mjera treba biti obučen u zaštitnu odjeću te paziti da infestaciju ne prenese u vlastiti dom

h) iz prostora u kojem je utvrđena pojava stjenica ne smiju se iznositi predmeti radi prenošenja infestacije u druge prostore - osobe koje su boravile u takvim prostorima moraju presvući odjeću te je izložiti pranju ili fizikalnoj dezinfekciji

i) u prostoru u kojem se provodi dezinfekcija potrebno je isključiti struju te skinuti zaštitu s utičnica

j) Za uspješno suzbijanje potrebno je obuhvatiti sva žarišta, što podrazumijeva pomicanje stvari (pokušva) u prostoru koji se tretira (pod nadzorom izvoditelja DD mjera).

k) Planom suzbijanja treba definirati:

- ✓ stupanj infestacije (ako je moguće sa slikom)
- ✓ postupak suzbijanja (fizičko odstranjivanje, vrućina, para, smrzavanje, biocidni postupci)
- ✓ mjesta primjene - predvidjeti kontrolu susjednih prostora (vertikalnih i horizontalnih)
- ✓ obveze stranke (micanje predmeta)
- ✓ dinamiku provedbe, prijedlog daljnjih kontrola i postupaka
- ✓ garanciju (ograničenje) uz preporuku.

Učestalost provedbe dezinfekcije ovisit će o biološkim indikacijama (koje su utvrđene provedenim monitoringom) i epidemiološkim indikacijama s time da:

Učestalost provedbe dezinfekcije ovisit će o biološkim indikacijama (koje su utvrđene provedenim monitoringom) i epidemiološkim indikacijama s time da:

- hoteli i restorani koji rade sezonski moraju provoditi dezinfekciju najmanje dva puta godišnje (prije otvaranja i poslije zatvaranja), a dodatni broj tretmana ovisit će o biološkim i epidemiološkim indikacijama
- hoteli, restorani i drugi objekti koji imaju kuhinju, a rade cijelu godinu: provoditi minimalno monitoring četiri puta godišnje (odnosno svaka tri mjeseca) te sukladno utvrđenoj infestaciji provesti mjere dezinfekcije. Dodatni broj tretmana ovisit će o biološkim i epidemiološkim indikacijama
- trgovine s prehrambenim artiklima minimalno provoditi monitoring četiri puta godišnje (odnosno svaka tri mjeseca) te sukladno utvrđenoj infestaciji provesti mjere dezinfekcije. Dodatni broj tretmana ovisit će o biološkim i epidemiološkim indikacijama
- prehrambeno-proizvodni pogoni minimalno provoditi monitoring četiri puta godišnje (odnosno svaka tri mjeseca) te sukladno utvrđenoj infestaciji provesti mjere dezinfekcije. Dodatni broj tretmana ovisit će o biološkim i epidemiološkim indikacijama
- tržnice (zatvoreni dio - paviljoni) dezinfekcija se mora provoditi jednom mjesečno, a dodatni broj tretmana ovisit će o biološkim i epidemiološkim indikacijama
- veletržnica ribe provoditi monitoring jednom mjesečno i sukladno utvrđenoj infestaciji provesti mjere dezinfekcije
- dječji vrtići i osnovne škole u čijem sastavu su kuhinje minimalno provoditi monitoring četiri puta godišnje (odnosno svaka tri mjeseca) te sukladno utvrđenoj infestaciji provesti mjere dezinfekcije. Dodatni broj tretmana ovisit će o biološkim i epidemiološkim indikacijama.

Aplikacija insekticida obavlja se isključivo u periodu kada nema djece u dječjim vrtićima i osnovnim školama. Zbog ostvarivanja dovoljno duge ekspozicije

insekticida na tretiranim površinama (bez pranja) kad god je to moguće planirati provedbu petkom po odlasku djece iz vrtića i škola.

- klinički bolnički centri, klinike, poliklinike, specijalne bolnice, ustanove hitne medicinske pomoći provoditi monitoring jednom mjesečno (12 puta godišnje) i sukladno utvrđenoj infestaciji provesti mjere dezinfekcije
- brodove je potrebno obraditi svaka 3 mjeseca, odnosno četiri puta godišnje, a dodatni broj tretmana ovisit će o biološkim i epidemiološkim indikacijama
- u kanalizacijskim provodnicima, ispod revizijskih otvora, kao i u drugim podzemnim uobičajenim prostorima njihovog obitavanja sustavno dva puta godišnje (jednom tijekom proljetne i jednom tijekom jesenje akcije).
- legalna odlagališta:

odlagalište otpada Viševac (KD Čistoća d.o.o. Rijeka)
- do zatvaranja odlagališta otpada Viševac - u prirodu baliranja i skladištenja baliranog otpada dezinfekciju provoditi sukladno biološkoj indikaciji utvrđenoj na osnovu provođenja monitoringa od strane izvršitelja DDD mjera. Monitoring provoditi tijekom ožujka, travnja, rujna i listopada jednom mjesečno, a tijekom svibnja, lipnja, srpnja i kolovoza dva puta mjesečno.

- po zatvaranju odlagališta otpada Viševac dezinfekciju provoditi sukladno biološkoj indikaciji utvrđenoj na osnovu provođenja monitoringa od strane izvršitelja DDD mjera. Monitoring provoditi jednom mjesečno u periodu od ožujka do studenog.

- dezinfekcija se na odlagalištu otpada mora se provoditi pod stručnim nadzorom Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije radi utvrđivanja procjene infestacije insektima na širem području općine Viškovo.

- po stavljanju u funkciju Županijskog centra za gospodarenje otpadom Marinskina dezinfekciju provoditi tijekom svibnja, lipnja, srpnja, kolovoza i rujna jedanput mjesečno, a dodatni broj tretmana ovisit će o biološkim i epidemiološkim indikacijama.

- Osojnica (KD Komunalac d.o.o., Opatija), Treskavac (KD Ponikve d.o.o., Krk), Duplja (KD Ivanj d.o.o. Novi Vinodolski), Pržić (KD Vodovod i čistoća Cres - Lošinj d.o.o.), Kalvarija (KD Vodovod i čistoća Cres - Lošinj d.o.o.), Sorinj (KD Vrelo d.o.o., Rab) gdje se dezinfekcija mora provoditi tijekom ožujka, travnja, svibnja, lipnja, srpnja, kolovoza, rujna i listopada jedanput mjesečno, a dodatni broj tretmana ovisit će o biološkim i epidemiološkim indikacijama

- Sović Laz (KP Komunalac d.o.o., Delnice), Peterkov Laz (KD Čabranka d.o.o. Čabar), Cetin (KP Komunalac d.o.o. Vrbovsko) gdje se dezinfekcija mora provoditi tijekom svibnja, lipnja, srpnja, kolovoza i rujna jedanput mjesečno, a dodatni broj tretmana ovisit će o biološkim i epidemiološkim indikacijama.

- naselja s nedostatnim sanitarno-higijenskim i komunalnim uvjetima

- na području grada Rijeke (Mario Genari, Mihačeva Draga i Rujevica), grada Crikvenice, grada Novog Vinodolskog (područje Krase), općine Omišalj (Homotno), grada Delnice (Brod na Kupi, Donja Dobra, Dedin, Barutana, Lučice), grada Čabra (Tršće) i grada Vrbovsko (Zaumol, Vučnik, Smišljak)

- u navedenim naseljima dezinfekcija će se provoditi sukladno biološkim i epidemiološkim indikacijama u proljeće, ljeto i jesen, uz prethodno provođenje

mjera asanacije. Higijensko-epidemiološki izvid Zavoda provodit će se dva puta godišnje (proljeće, jesen), uz nazočnost sanitarne i veterinarske inspekcije, komunalnog redara, predstavnika naselja i izvođača DDD mjera.

- domaćinstva koja graniče s legalnim odlagalištem otpada Viševac dezinfekciju je potrebno provoditi tijekom proljeća i ljeta sukladno biološkim indikacijama
- domaćinstva koja se bave uzgojem domaćih životinja dezinfekciju je potrebno provoditi tijekom proljeća i ljeta sukladno biološkim indikacijama
- larvicidni tretmani za suzbijanje komaraca treba započeti kada su stvoreni pogodni vremenski uvjeti (optimalne temperature koje omogućuju biološki razvojni ciklus komaraca od larve do adulta) i nastaviti ga sve dok uvjeti okoliša omogućuju njihov razvoj i razmnožavanje. S ciljem suzbijanja komaraca larvicidna dezinfekcija treba se provoditi od ožujka do rujna, a najmanje jednom mjesečno.

U slučaju jače infestacije broj tretiranja će se povećati prema nalogu Odsjeka sanitarne inspekcije za Primorsko-goransku županiju, Odjela za Istru i Primorje, Službe županijske sanitarne inspekcije, Uprave za sanitarnu inspekciju, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Ovlašteni izvođači DDD mjera su obvezni prije početka izvođenja radova na određenim područjima pravovremeno izvijestiti (najmanje 48 sati prije početka provedbe) pučanstvo o početku i vremenu trajanja provođenja radova. Izvješćivanja će se provoditi tiskanom materijalima koja će se izvjesiti na dobro vidljivim frekventnim mjestima, kao i uz pomoć sredstava javnog priopćavanja.

Primjena insekticida u proizvodnim i poslovnim prostorima ne smije se provoditi tijekom radnog procesa. Svaka primjena insekticida mora biti provedena na način da se ne kontaminira hrana, ne oštete ili zaprljaju nečiljane površine, ne ugrozi zdravlje ljudi i ne onečisti okoliš. Prije početka obavljanja dezinfekcije u objektima u kojima se nalazi hrana, mora se zaštititi hranu od mogućeg onečišćenja te primijeniti insekticide koji ne ostavljaju mirise na tretiranoj površini na koju se stavlja hrana.

Prostori u kojima je dezinfekcija provedena prskanjem, raspršivanjem, zamagljivanjem i zadimljavanjem mogu se ponovno koristiti tek po isteku radne karence predviđene za insekticide koji su upotrijebljeni.

Primjena insekticida toplim ili hladnim zamagljivanjem iz zrakoplova zabranjena je nad naseljenim područjima, nacionalnim parkovima i ostalim zaštićenim područjima.

Kemijska sredstva, odnosno insekticide ovlaštenu izvođač DDD mjera ne smije davati korisnicima DDD mjera na korištenje bez nadzora.

Primjena insekticida

Insekticidi koji će se koristiti u javnom zdravstvu i komunalnoj higijeni moraju biti propisno registrirani i dopušteni za primjenu u Republici Hrvatskoj s Rješenjem Ministarstva zdravstva te da se nalaze na Popisu biocidnih pripravaka kojima je do 02. svibnja 2011. godine dano odobrenje za stavljanje na tržište (NN 72/11 RH). kako bi opasnost za okoliš i zdravlje ljudi ili životinja bila svedena na minimum.

U provedbi dezinfekcije koriste se samo dopuštena larvicidna i adulticidna sredstva.

- Biljni insekticidi na osnovi aktivne tvari abamektina, piretrina i *Bacillus Thuringiensis* subsp. *Israliensis* ukoliko imaju Rješenje Ministarstva zdravstva.
- Biotehnički insekticidi,
 - * inhibitori razvoja kukaca na osnovi aktivne tvari diflubenzuron
- Karbamati s aktivnim tvarima bendiokarb ukoliko imaju Rješenje Ministarstva zdravstva.
- Neonikotinoidi s aktivnim tvarima acetamiprid, imidakloprid, thiametroksan ukoliko imaju Rješenje Ministarstva zdravstva.
- Piretroidi svi na osnovi aktivne tvari alfacipermetrin, bifentrin, tetrametrin, ciflutrin, cipermetrin, permethrin, deltametrin, esbiotrin te dozvoljene mješavine piretroida ukoliko imaju Rješenje Ministarstva zdravstva.
- Mješavine insekticida iz različitih skupina
 - * Diklorvos; 2-(2-butoksietoksi) etil 6-propilpiperonil eter/piperonilbutoksid (0,6%); piretrini i piretroidi (0,2%)
 - * *Chrysanthemum cinerariaefolium* (<1%), 2-(2-butoksietoksi) etil 6 propilpiperonil eter/piperonil butoksid (<1%), cipermetrin

Naprijed navedeni insekticidi prikazani su u Tablici 1.

Tablica 2. Pregled insekticida po vrstama i aktivnim tvarima koji su registrirani i dopušteni za primjenu u Republici Hrvatskoj s Rješenjem Ministarstva zdravstva te se nalaze na Popisu biocidnih pripravaka kojima je do 02. svibnja 2011. godine dano odobrenje za stavljanje na tržište (NN 72/11 RH).

Vrsta insekticida	Aktivna tvar	Način aplikacije i doza
Biološki insekticidi (aktivne tvari)	abamektin, bakterija <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>israliensis</i> , piretrin	Prema uputama proizvođača
Biotehnički insekticidi (aktivne tvari)	Inhibitori rasta kukaca: ciromazin, diflubenzuron	
Kemijski insekticidi (aktivne tvari)	Piretroidi (alfacipermetrin, bifentrin, tetrametrin, ciflutrin, cipermetrin, deltametrin, esbiotrin, D - fenotrin, permethrin te dozvoljene mješavine piretroida), Karbamati (bendiokarb), Neonikotinoidi (acetamiprid, imidakloprid, thiametroksan)	
Mješavine insekticida iz različitih skupina (aktivne tvari)	- Diklorvos; 2-(2-butoksietoksi) etil 6-propilpiperonil eter/piperonil butoksid (0,6%); piretrini i piretroidi (0,2%) - <i>Chrysanthemum cinerariaefolium</i> (<1%), 2 - (2-butoksietoksi) etil 6 - propilpiperonil eter/piperonil butoksid (<1%), cipermetrin cis/trans+/-40/60 (<0,5%)	

DERATIZACIJA

Preventivna i obvezna preventivna deratizacija (u daljnjem tekstu: deratizacija) je skup različitih mjera koje se poduzimaju s ciljem smanjenja populacije štetnih glodavaca ispod praga štetnosti, zaustavljanja razmnožavanja ili potpunog uništenja nazočne populacije štetnih glodavaca koji su prirodni rezervoari i prijenosnici uzročnika zaraznih bolesti ili skladišni štetnici.

Deratizacija podrazumijeva i sve mjere koje se poduzimaju radi sprečavanja ulaženja, zadržavanja i razmnožavanja štetnih glodavaca na površinama, u prostoru ili objektima.

Glodavci koje treba suzbijati ispod praga štetnosti u cilju zaštite zdravlja pučanstva te smanjivanja gospodarskih šteta jesu:

1. štakor:

- Crni štakor (*Rattus rattus*) Linne
- Aleksandrijski štakor (*Rattus rattus* var. *alexandrinus*) Geoffr.
- Sivi, smeđi ili kanalski ili štakor selac (*Rattus norvegicus*) Berkenhout

2. miš:

- Kućni miš (*Mus musculus musculus*) Linne
- Kućni miš (*Mus musculus domesticus*) Linne

3. drugi štetni glodavci (npr. poljski miš, voluharica) za koje postoji sumnja da prenose zarazne bolesti u objektima.

Epidemiološki značaj: Osim što su glodavci uzročnici velikih ekonomskih šteta koji uništavaju imovinu i zalihe hrane oni su rezervoar ili prijenosnik čitavog niza bolesti čovjeka kao što su: kuga, virusne hemoragijske groznice, hemoragijska groznica s bubrežnim sindromom, leptospiroza, tularemija, murini tifus, toksoplazmoza, tripanosomijaza, lišmanijaza, salmoneloza, trihinelozna, bolest štakorskog ugriza - Sodoku, bjesnoća itd.

Cilj suzbijanja štetnih glodavaca je uklanjanje rizika od pojave i prijenosa zaraznih bolesti, uklanjanja ekonomskih i gospodarskih šteta koje nastaju uništavanjem i onečišćenjem hrane te sprečavanja kontaminacije površina, prostora i objekata iz članka 10. stavka 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti.

Deratizacija se provodi primjenom mehaničkih, fizikalnih i kemijskih mjera.

1. Mehaničke mjere podrazumijevaju redovito provođenje sanitarno - higijenskih mjera, ugradnju prepreka (mreža), uporabu lovki (živolovki ili mrtvolovki), ljepljivih traka s ili bez atraktanata

2. Fizikalne mjere podrazumijevaju postupke uporabe ultrazvuka s ciljem sprječavanja ulaženja i zadržavanja štetnih glodavaca

3. Kemijske mjere podrazumijevaju uporabu rodenticida, odnosno izlaganje zatrovanih mamaca tvorničkog pripravka s antikoagulantima I. i II. generacije s ciljem smanjenja ukupnog broja populacije štetnih glodavaca ispod praga štetnosti, zaustavljanja razmnožavanja ili potpunog uništenja nazočne populacije štetnih glodavaca.

Preventivna deratizacija kao posebna mjera podrazumijeva mehaničke, fizikalne i kemijske mjere koje se provode s ciljem:

- sprečavanja ulaženja, zadržavanja i razmnožavanja štetnih glodavaca
- smanjenja populacije štetnih glodavaca i
- održavanje populacije štetnih glodavaca na biološki prihvatljivom minimumu radi osiguranja kvalitetnih higijenskih i sanitarno tehničkih uvjeta u objektima, prostorima i na javnim površinama pod sanitarnim nadzorom.

Obvezna preventivna deratizacija kao posebna mjera podrazumijeva mehaničke, fizikalne i kemijske mjere koje se provode na površinama, u prostorima ili objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru, a poduzimaju se u izvanrednim situacijama:

- ako postoji povećan rizik prenošenja zaraznih bolesti koje prenose štetni glodavci temeljem epidemioloških indikacija
- ako populacija štetnih glodavaca pređe prag štetnosti
- ako se odredi šteta na zalihama hrane nastala djelovanjem štetnih glodavaca
- ako su u sanitarnom nadzoru uočene nepravilnosti u održavanju objekata koje pogoduju razvoju štetnih glodavaca
- tijekom elementarnih nepogoda i
- tijekom masovnih skupova, sportskih i ostalih manifestacija.

Deratizacija će se provoditi u svim objektima i prostorima kako slijedi:

- > objektima za javnu vodoopskrbu pučanstva
- > objektima za proizvodnju i promet namirnica (proizvodni pogoni, ugostiteljski objekti, restorani društvene prehrane, kuhinje posebnih institucija, trgovački objekti i ostali)
- > objektima namijenjenim za smještaj i boravak većeg broja ljudi (hotelski i ostali turistički objekti za smještaj, kampovi, učenički i studentski domovi, prihvatilišta, radničke nastambe, socijalne ustanove i ostali smještajni objekti)
- > objektima zdravstva (klinički bolnički centri, klinike, poliklinike, specijalne bolnice i lječilišta, zavodi, domovi zdravlja, ustanove hitne medicinske pomoći, stomatološke ordinacije i ljekarne)
- > objektima za pružanje medicinskih i higijenskih usluga pučanstvu (kiropraktičke ambulante, centri za masažu, pedikerski, kozmetički, frizerski i brijački saloni, solariji, javna kupatila, javni sanitarni čvorovi i drugi)
- > objektima odgojno-obrazovnih ustanova (ustanove predškolske skrbi, škole, te viša i visoka učilišta)
- > u zajedničkim dijelovima stambenih i poslovnih zgrada s pripadajućim vanjskim okolišem kao što su podrumi, drvarnice, toplinskim postajama, prostorima za odlaganje smeća, tavanima, prostorima za sušenje rublja i ostalim zajedničkim prostorima zgrada)
- > parkovima, grobljima i drugim gradskim zelenim površinama i rekreacijskim zonama (trim staze, plaže i šetališta u priobalnom pojasu)
- > otvorenim vodotocima
- > kanalizacijskim sustavima, objektima i prostorima za uklanjanje otpadnih voda i drugih otpadnih tvari, te energetskim kanalima i zdencima (telefonskim, elektrovodovima i toplovodima)
- > mjestima za javno kulturna okupljanja (kina, kazališta, galerije, gradske čitaonice, plesne dvorane, disco klubovi, cirkusi, prostorima za »pučke fešte« i slično)
- > sajmovima, tržnicama, veletržnicama i ribarnicama

- mjestima za religijska okupljanja (crkveni objekti i svetišta)
- objektima javnog prijevoza putnika (autobusni i željeznički kolodvori, morske i zrakoplovne luke te putnički i trgovački brodovi)
- odlagalištima otpada Viševac (KD Čistoća d.o.o., Rijeka), Osojnica (KD Komunalac d.o.o., Opatija), Treskavac (KD Ponikve d.o.o., Krk), Duplja (KD Ivanj d.o.o. Novi Vinodolski), Pržić (KD Vodovod i čistoća Cres - Lošinj d.o.o.), Kalvarija (KD Vodovod i čistoća Cres - Lošinj d.o.o.), Sorinj (KD Vrelo d.o.o., Rab), Sović Laz (KP Komunalac d.o.o., Delnice), Peterkov Laz (KD Čabranka d.o.o. Čabar), Cetin (KP Komunalac d.o.o. Vrbovsko) te drugim prostorima za odlaganje i sakupljanje krutog i tekućeg otpada
- te drugim objektima od javnozdravstvene i komunalne važnosti

Mjere deratizacije uključuju praćenje uvjeta za razvitak štetnih glodavaca, bilježenje pojava štetnih glodavaca, izlaganje zatrovanih meka (rodenticidima), trajno praćenje stupnja infestacije te trajno poduzimanje svih ostalih mjera koje dovode do smanjenja broja glodavaca.

Trajno i uspješno suzbijanje glodavaca u objektima pod sanitarnim nadzorom provodi se u tri osnovna koraka:

1. Sustavno prikupljanje, evidentiranje i kartografiranje podataka o svim površinama, prostorima i objektima pod sanitarnim nadzorom u svrhu utvrđivanja početnog stupnja infestacije i uvjeta koji je podržavaju

2. Fazu intenzivne deratizacije registriranih infestacija, ispravljanje nedostataka u sanitaciji i okolišu te provjere postignutih rezultata

3. Fazu održavanja da bi se osigurala trajnost postignutih rezultata, uz stalno praćenje.

Prva faza provodi se tijekom kratkoročnog programa preventivne deratizacije kao posebne mjere u trajanju od najmanje godinu dana. Cilj ove faze je stvaranje odgovarajuće baze podataka o objektima pod sanitarnim nadzorom, infestaciji štetnim glodavcima te razini sanitacije okoliša.

Na osnovi rezultata ispitivanja tijekom provedbe kratkoročnog programa donosi se detaljni plan sljedeće faze suzbijanja štetnih glodavaca koji se provodi u okviru srednjoročnog programa u trajanju od 3-5 godina dok se ne postigne zadovoljavajući (kontrolirani) stupanj infestacije.

Nakon toga se pristupa dugoročnom programu koji treba osigurati da se postignuti stupanj infestacije zadrži uz minimalna ulaganja.

Osnovnu bazu podataka ustrojiti, za svaku jedinicu lokalne samuprave, na osnovi podataka prikupljenih tijekom prve akcije deratizacije - Obrazac 3. koji je sastavni dio ovoga Programa. Po završetku prve akcije deratizacije izvođači su obavezni Zavodu dostaviti ispunjene Obrasc 3 za pojedine jedinice lokalne samuprave kako bi se isti objedinili u jedinstvenu bazu podataka. Na osnovu dostavljenih podataka Zavod analizira obuhvat provedbe DDD mjera i izvješćuje jedinice lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije te planira provedbu mjera za sljedeće razdoblje.

Stupanj infestacije štetnim glodavcima u stambenim zgradama utvrđuje se na osnovi nalaza stručno provedenog izvida obavljenog prema pripremljenom obrascu koji su dužni točno i pouzdano popuniti ovlašteni izvoditelji sustavne deratizacije za svaku pregledanu stambenu zgradu - Obrazac 4. koji je sastavni dio ovoga Programa.

Utvrđivanje stupnja infestacije na javno-prometnim površinama, trgovima, parkovima i na obalama gradskih

vodotoka moguće je provesti metodom brojenja aktivnih rupa glodavaca na jedinicu površine. Ispitivanje obuhvaća ukupne tretirane površine - Obrazac 5. i 6. koji su sastavni dio ovoga Programa.

Kod postave deratizacijskih mamaca na kartonske podloške ili u kutije na istima treba biti naznačen izvođač radova, upozorenje da je riječ o otrovu s navedenim antidotom i dežurnim telefonom za slučaj trovanja, a sukladno Obrascu 3 Pravilnika.

Deratizacija se provodi u dvije sustavne akcije godišnje uporabom deratizacijskih meka zatrovanih otrovima kumulativnog djelovanja uz dodatak antraktanata te parafiniranim mekama.

Češće od navedenog, a na temelju epidemiološke indikacije službe za epidemiologiju Nastavnog Zavoda za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije:

- odlagališta otpada:

- Viševac (KD Čistoća d.o.o., Rijeka), Osojnica (KD Komunalac d.o.o., Opatija), Treskavac (KD Ponikve d.o.o., Krk), Duplja i Kargač (KD Ivanj d.o.o. Novi Vinodolski), Pržić (KD Vodovod i čistoća Cres - Lošinj d.o.o.), Kalvarija (KD Vodovod i čistoća Cres - Lošinj d.o.o.), Sorinj (KD Vrelo d.o.o., Rab)) provoditi jedanput mjesečno, a prema biološkim i epidemiološkim indikacijama i češće,
- Sović Laz (KP Komunalac d.o.o., Delnice), Peterkov Laz (KD Čabranka d.o.o. Čabar), Cetin (KP Komunalac d.o.o. Vrbovsko) provoditi tijekom travnja, svibnja, lipnja, srpnja, kolovoza, rujna i listopada jedanput mjesečno, a prema biološkim i epidemiološkim indikacijama i češće,
- po stavljanju u funkciju Županijskog centra za gospodarenje otpadom Marinščina deratizaciju provoditi tijekom travnja, svibnja, lipnja, srpnja, kolovoza, rujna i listopada jedanput mjesečno, a prema biološkim i epidemiološkim indikacijama i češće.

- naselja s nedostatnim sanitarno-higijenskim i komunalnim uvjetima

- na području grada Rijeke (Mario Genari, Mihačeva Draga i Rujevica), grada Crikvenice, grada Novog Vinodolskog (područje Krase), općine Omišalj (Homotno), grada Delnice (Brod na Kupi, Donja Dobra, Dedin, Barutana, Lučice), grada Čabra (Tršće) i grada Vrbovsko (Zaumol, Vučnik, Smišljak).

U navedenim naseljima s nedostatnim sanitarno - higijenskim i komunalnim uvjetima deratizaciju treba provoditi najmanje tri puta godišnje (proljeće, ljeto i jesen), a sukladno biološkim i epidemiološkim indikacijama i češće. Prethodno je obvezna provedba mjera asanacije. Higijensko-epidemiološki izvid Zavoda provodit će se dva puta godišnje (proljeće, jesen), uz nazočnost sanitarne i veterinarske inspekcije, komunalnog redara, predstavnika naselja i izvođača DDD mjera

- tržnice (vanjski i zatvoreni prostori) gdje se deratizacija mora provoditi jednom mjesečno (12 puta godišnje), a dodatni broj tretmana ovisiti će o biološkim i epidemiološkim indikacijama

- tržnice i veletržnica ribe (vanjski i zatvoreni prostori) provoditi deratizaciju jednom mjesečno (12 puta godišnje), a dodatni broj tretmana ovisiti će o biološkim i epidemiološkim indikacijama

- prehrambeno-proizvodni pogoni minimalno provoditi deratizaciju dva puta godišnje, monitoring četiri puta godišnje (odnosno svaka tri mjeseca), a dodatni broj tretmana deratizacije ovisiti će o biološkim i epidemiološkim indikacijama

- trgovine s prehrambenim artiklima minimalno provoditi deratizaciju dva puta godišnje, monitoring četiri puta godišnje (odnosno svaka tri mjeseca), a dodatni broj tretmana ovisit će o biološkim i epidemiološkim indikacijama

- domaćinstva koja se bave uzgojem domaćih životinja deratizaciju moraju provoditi jednom tijekom proljeća, jednom tijekom ljeta i jednom tijekom jeseni, a sukladno biološkim indikacijama i češće

- domaćinstva koja graniče s legalnim odlagalištem otpada Viševac deratizaciju je potrebno provoditi jednom u proljeće, jednom tijekom ljeta te jednom u jesen, a sukladno biološkim indikacijama i češće.

- lokaliteti u ulicama Mjesnog odbora Luka na području grada Rijeke (Demetrova, Ivana Zajca, Riva Boduli i Wenzelova) potrebno je provoditi i dodatnu ljetnu akciju

Proljetna akcija deratizacije se provodi tijekom ožujka, travnja i svibnja s izuzetkom:

- Gorskog kotara gdje se mjere provode tijekom travnja, svibnja i lipnja zbog vremenskih uvjeta (produžene zime)
- grada Rijeke gdje se mjere provode tijekom veljače, ožujka, travnja i svibnja. Provedba deratizacije u veljači je indicirana temeljem iskustvenih saznanja o postojećoj prisutnosti glodavaca na području grada Rijeke. Specifičan način života u gradu (povećana frekvencija ljudi, povećani promet hrane, povećana produkcija otpada, postojanje komunalne infrastrukture i drugo) zahtjeva veći obim provedbe u smislu šireg vremenskog perioda i učestalijih tretmana.

Jesenska akcija deratizacije provodi se tijekom rujna, listopada i studenoga.

Između dviju akcija deratizacije izvođači su dužni obavljati suzbijanje štakora i miševa na onim lokalitetima i kod onih subjekata gdje se za to ukaže potreba, a i povećati broj tretmana prema prijedlogu Zavoda temeljem provedenog stručnog nadzora, epidemiološke indikacije ili prema nalogu Odsjeka sanitarne inspekcije za Primorsko-goransku županiju, Odjela za Istru i Primorje, Službe županijske sanitarne inspekcije, Uprave za sanitarnu inspekciju, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

U slučaju povećane infestacije glodavcima ovlašteni izvođači DDD mjera se obavezuju o istom u pisanom obliku izvijestiti Zavod, jer takav nalaz predstavlja epidemiološku indikaciju. Ova obaveza izvješćivanja indicirana je za objekte u kojima se proizvodi, skladišti i prodaje hrana, zdravstvenim ustanovama, u odgojno - obrazovnim objektima i objektima koji služe za smještaj većeg broja ljudi.

Povećana frekvencija ljudi na »pučkim feštama« (gospodarskih sajмова, karnevala, »ribarskih noć« i slično), uvjetuje da se nakon njihovog održavanja (posebno onih u ljetnim mjesecima), prema potrebi, provede deratizacija (trgovi i slično).

Način i vrste primjene rodenticida

Za deratizaciju mogu se koristiti samo tvornički pripremljene meke koje su propisno registrirane i dopuštene za primjenu u Republici Hrvatskoj s Rješenjem Ministarstva zdravstva te da su na Popisu biocidnih pripravaka kojima je do 02. svibnja 2011. godine dano odobrenje za stavljanje na tržište (NN 72/11 RH).

Deratizacija se provodi izlaganjem meka zatrovanih antikoagulantnim rodenticidima.

U sustavnoj provedbi deratizacije dopušteni su rodenticidi i rodenticidni pripravci industrijske proizvodnje, a na osnovi djelatnih tvari kumatetralila i klorfacinona iz I. generacije, te difenakuma, difetialona, flokumafena, bromadiolona i brodifakuma iz II. generacije. Deratizacijske meke II. generacije moraju biti pod nadzorom, nedostupne ljudima i domaćim životinjama, izložene u kutijama ili u kanalizacijskim provodnicima i uz obalni rub, vezane žicom. Kod postavljanja deratizacijskih meka neophodan je naknadni nadzor te uklanjanje rodenticidnih ostataka i zbrinjavanje prema propisima o zbrinjavanju štetnih tvari. U kanalizacijskom sustavu nije potrebno uklanjanje istih jer fermentacijom dolazi do destrukcije djelatne tvari.

U slučaju vlastite izrade rodenticidnih mamaca proizvođač mamca mora imati atest ovlaštene državne institucije o:

- a) učinkovitosti
- b) sadržaju aktivne tvari
- c) testu na čvrstoću u vlažno vodenim medijima kod krutih tvorbi mamaca
- d) sastavu i standardizaciji izgleda mamaca

što je uobičajeno i u tvorničkoj proizvodnji, kako bi se zaštitili od neučinkovitih, a ponekad i zbog veće koncentracije djelatne tvari, ekološki štetnih mamaca. U skladu s dokazanim gubicima rasutih meka obvezatno je, posebice na vanjskim površinama u kišno doba, postavljanje krutih mamaca na svim javnim ili vlazi dostupnim zatvorenim površinama kako bi se povećala učinkovitost, a smanjio unos otrovnih tvari u čovjekov okoliš.

Način izlaganja zatrovanih mamaca mora biti pažljivo odabran, planiran i mora osigurati maksimalno pokrivanje infestiranih površina.

Zatrovani mamci moraju biti postavljeni na mjesta na kojima su dostupni i prihvatljivi štetnim glodavcima.

Tijekom provođenja mjera deratizacije mora se izraditi Plan i raspored izlaganja zatrovanih mamaca, kako bi se moglo pratiti uzimanje i nestanak zatrovanih mamaca. Plan izlaganja i raspored izlaganja zatrovanih mamaca mora sadržavati podatke o kritičnom mjestu i količini izloženog zatrovanog mamca, kao i količinu nadomještenog zatrovanog mamca na kritičnoj točki tijekom provedenog izvoda uspješnosti provedene mjere.

Zatrovane mamce:

- treba postavljati na i uz mjesta na kojima je uočen najveći broj glodavaca, na putove njihova kretanja i zadržavanja
- uvijek treba izlagati na skrovita i zaklonjena mjesta ili u za to predviđene kutije ili hranilišta
- koji se postavljaju na mjesta gdje postoji povećani rizik od neželjenog kontakta u svom sastavu moraju imati gorku tvar
- moraju biti izloženi na način da su nedostupni za sve neciljane vrste, domaće i ostale životinje, ljude, a posebno djecu
- koji su izloženi blizu domaćih životinja, posebno kruti (parafinski), moraju biti vezani žicom da ih štetni glodavci ne bi mogli ponijeti
- potrebno je postaviti u deratizacijske kutije na način da ne kontaminiraju hranu i da ne bi slučajno ili zabunom bili pomiješani s hranom. U prostorima u kojima vladaju vlažni uvjeti (kuhinja i slično) mamci se postavljaju u plastične ili metalne deratizacijske kutije kako ne bi došlo do destrukcije mamaca i njegovog rasapa zbog prisutne vlage
- u kanalizacijskim sustavima potrebno je postaviti na mjestima ili način da ih voda ne može otplaviti te moraju biti otporni na vlagu

- ovlaštene izvođači DDD mjera ne smije davati korisnicima DDD mjera na korištenje bez nadzora

Broj i količina izloženih zatrovanih mamaca te način izlaganja uvijek mora biti u skladu s uputama za uporabu proizvoda. Tijekom pregleda, odnosno izvida uspješnosti provedene mjere, pojedini zatrovani mamci moraju se obnavljati.

Deratizaciju parkova i javnih zelenih površina, provest će ovlaštene izvođači deratizacije istovremeno s deratizacijom zgrada na istom području.

Ovlaštene izvođači DDD mjera su obvezni prije početka izvođenja radova na određenim područjima pravovremeno izvjestiti (najmanje 48 sati prije početka provedbe) pučanstvo o početku i vremenu trajanja provođenja radova. Izvješćivanja će se provoditi tiskanim materijalima (sukladno Obrascu 7) koja će se izvjestiti na dobro vidljivim frekventnim mjestima, kao i uz pomoć sredstava javnog priopćavanja.

Deratizacijske metode i postupci se moraju unificirati na području Primorsko-goranske županije u smislu korištenja jedinstvene djelatne tvari za svaku ekološku nišu, kao i ekološki prihvatljive meke i evidencije stanja okoliša, kako bi prosudba potrebe i učinkovitosti deratizacijskih postupaka bila što bolja. U tom smislu se utvrđuje sinhronizacija izlaganja meka u dvokratnom razdoblju za cijelo područje Primorsko-goranske županije, koncentričnoj izvedbi plana s centripetalnom realizacijom, jedinstvenoj obradi cjelokupne komunalne infrastrukture, javnih gradskih površina s konačnom centralnom obradom svih podataka na računalu.

Standardna meka u deratizaciji koja se koristi u zatvorenim suhim prostorima (s izuzetkom onih u kojima se proizvode, obavlja promet ili čuvaju namirnice) može biti pripravljena na biljnom nosaču (pšenični lom). Meka djelatne tvari antikoagulanata I. i II. generacije može biti pakirana u tanku PVC foliju ili rasuta, a izlaže se u količini od sto grama (100 g) za antikoagulante I. generacije ili pedeset grama (50 g) za antikoagulante II. generacije po mjestu postave.

U svrhu deratizacije suterenskih i podrumskih prostorija te ostalih gospodarskih prostora i stambenih objekata izložit će se dvije standardne meke po prostoriji veličine do dvadeset metara kvadratnih (20 m^2), a za veće prostorije dodati će se po dvije (2) standardne meke na svakih deset metara kvadratnih (10 m^2) površine. Kod registrirane infestacije primijenjena doza će se udvostručiti. Meke će se izlagati na skrovitijim i nepristupačnim mjestima gdje neće biti raznošene različitim aktivnostima ljudi, a što bliže vjerojatnim putovima kretanja i zadržavanja štakora.

Za deratizaciju vlažnih podrumskih odnosno zatvorenih prostora obvezatno se u istoj količini izlaže parafinirana meka djelatne tvari antikoagulanata I. i II. generacije u obliku peleta, briketa ili parafinskih blokova.

U svrhu preventivne deratizacije dvorišta i okućnica stambenih zgrada izložit će se petsto do tisuću grama (500 - 1.000 g) po stambenom objektu na indiciranim i skrovitim mjestima, što bliže vjerojatnim putovima kretanja i zadržavanja štakora. Kod registrirane infestacije primijenjena doza će se udvostručiti.

U objektima javne namjene (bolnice, škole, vrtići i drugo) postavlja se jedna standardna meka na dvadeset metara kvadratnih (20 m^2) tlocrtno površine. Meke će se

izlagati na skrovitim i nepristupačnim mjestima u deratizacijskim kutijama, što bliže vjerojatnim putevima kretanja i zadržavanja štakora. Deratizacijski mamci u svom sastavu moraju imati ugrađen Bitrex (tvar koja izaziva odbijanje, gađenje i trenutni nagon na povraćanje).

U dječjim vrtićima, u slučaju infestacije, deratizacija rodenticidima provodi se na način da se deratizacijski mamci ali i ljepljivi podlošci postavljaju petkom popodne po odlasku djece iz vrtića. Mamci se postavljaju u prostore u kojima ne borave djeca po Planu i rasporedu postave s točnom evidencijom o broju postavljenih mamaca, a u prostorima gdje djeca borave postavljaju se ljepljivi podlošci. Deratizacijske mamce i ljepljive podloške potrebno je ukloniti prije dolaska djece u nedjelju navečer ili u ponedjeljak ujutro. U prostorima u kojima je djeci onemogućen pristup mogu se ostaviti izloženi deratizacijski mamci i ljepljivi podlošci.

Za deratizaciju prostora u kojima se proizvode, obavlja promet i skladišti hrana koristi se po mogućnosti više tipova meka različitog sastava hranjive tvari (zavisno o lokalnim sojevima i navikama prehrane iz lokalnih izvora), djelatne tvorbe (antikoagulanata I. i II. generacije) te oblika (pšenični lom, brikete, pelete i parafinski blokovi). Međutim obvezatno sve se meke uvijek moraju postavljati u zatvorene deratizacijske kutije koje materijalom od kojeg su izrađene, veličinom i oblikom odgovaraju mjestu postave.

Preporuča se postava jedne (1) standardne meke na dvadeset metara kvadratnih (20 m^2) tlocrtno površine. Tijekom provedbe važno je obuhvatiti vanjske površine oko objekta stvaranjem raticidne brane, na način da se izloži po jedna (1) standardna meka na svakih dvadeset metara kvadratnih (20 m^2).

Za deratizaciju javnih gradskih površina, trgova, parkova koriste se parafinirane meke u prosjeku od tisuću grama (1000 g) antikoagulanata I. generacije ili petsto grama (500 g) antikoagulanata II. generacije na petsto metara kvadratnih (500 m^2). Meke u gradskim parkovima i na javnim zelenim površinama postavljat će se isključivo u dubinu aktivnih rupa te na druga nepristupačna mjesta koja su sigurno zaštićena od dodira neovlaštenih osoba, djece i ne ciljanih životinja.

Za deratizaciju kanalizacijskog sustava aplicira se dvije do četiri (2-4) standardne meke (parafinirane deratizacijske meke antikoagulanata II. generacije) na dvjesto (200) dužnih metara kanalizacije (sukladno presjeku kanalizacijskih otvora), vezane na žicu i položene u svaki drugi ili treći (suhi i slabo protočni) revizijski otvor kolateralne kanalizacijskog sustava. Tretirani revizijski otvor potrebno je na reviziji s vanjske strane označiti bojom, kako bi se naknadnim izvidom mogla utvrditi postojeća infestacija. Ukoliko se naknadnim izvidima zaključi da su pojedini revizijski otvori zbog visoke vlažnosti otvora nepovoljni za izlaganje meka takvo se »radno mjesto« ukida te se meke premještaju na drugo povoljnije mjesto.

Za deratizaciju oborinskog kanalizacijskog sustava aplicira se dvije do četiri (2-4) standardne meke (parafinirane deratizacijske meke antikoagulanata II. generacije) na dvjesto (200) dužnih metara kanalizacije, vezane na žicu i položene u pojedine revizijske otvore. Isto je naročito potrebno uraditi na oborinskoj kanalizaciji onih urbanih prostora i mjesta gdje nema fekalne kanalizacije ili su uočeni tehnički propusti u izvedbi odnosno uporabi pojedinih dijelova sustava odvodnje.

Za deratizaciju obalnih prostora mora i vodotoka aplicira se jedna standardna meka (parafinirane deratizacij-

ske meke antikoagulanata II. generacije) na deset (10) dužnih metara obale mora i vodotoka vezane na žicu i učvršćene na jednoj strani koja onemogućuje odvlačenje meka ili odnos od strane životinja, kiše, valova ili plime. Za obale u koje se izliva fekalna kanalizacija postavljaju se dvije do četiri (2-4) standardne meke vezane na žicu svakih dvadeset (20) dužnih metara obale. Ukoliko se radi o oborinskim kanalizacijskim ispustima postavljaju se dvije do četiri (2-4) standardne meke na svakih pedeset (50) dužnih metara obale.

Za deratizaciju odlagališta otpada (uređenih ili neuređenih) moguće je primijeniti antikoagulanata I. i II. generacije zavisno od organizacije samog odlagališta, odnosno od činjenice da li ima ili nema pristupa nezaposlenim osobama ili domaćim životinjama. Izlaže se u prosjeku petnaest kilograma (15 kg) po hektaru parafiniziranih meka I. generacije odnosno jedna (1) standardna meka antikoagulanata II. generacije na deset metara kvadratnih (10 m²)

tlocrtno površine (cca petsto grama (500 g) po sto metara kvadratnih (100 m²) na deset (10) mjesta) ili jedna meka antikoagulanata II. generacije svakih pet do deset metara (5-10 m) u prstenu (cca tisuću grama (1000 g) po sto metara kvadratnih (100 m²) s dvadeset (20) mjesta postave).

Za deratizaciju s nedostatnim sanitarno - higijenskim i komunalnim uvjetima moguće je primijeniti antikoagulanata I. i II. generacije koji u svom sastavu moraju imati ugrađen Bitrex (tvar koja izaziva odbijanje, gađenje i trenutni nagon na povraćanje u slučaju akcidentalnog konzumiranja od strane čovjeka ili neciljanih životinja).

U tablici 3 prikazan je način i normativi izlaganja rodenticida.

Tablica 3. Normativi i način izlaganja rodenticida

MJESTO APLIKACIJE	VELIČINA TRETIRAN OG PROSTOR A (m ² ili dužni m)	KOLIČINA RODENTICIDA	NAČIN APLIKACIJE	VRSTA RODENTICIDA
Suterenski prostori i podrumске prostorije	20 m ²	2 standardne meke	u deratizacijske kutije ili na podloške	Antikoagulantni I. generacije: klorfacinon, kumatetralil; Antikoagulantni II. generacije brodifakum, bromadiolon, difenakum, flokumafen
	> 20 m ²	na svakih dodatnih 10 m ² po dvije standardne meke		
Dvorišta i okućnice stambenih zgrada	po stambenom objektu	500 – 1000 g	postavljati na indicirana i skrovića mjesta	
Objekti javne namjene (bolnice, škole, vrtići i ostali)	20 m ²	1 standardna meka - Rodenticidi koji u svom sastavu imaju goroku tvar (Bitrex).	u deratizacijske kutije	
Prostorije u kojima se obavlja proizvodnja, promet i skladištenje namirnica	20 m ²	1 standardna meka	u deratizacijske kutije	
Okoliš tretiranog objekta	20 m ²	1 standardna meka	isključivo u aktivne rupe i na skrovića mjesta	
Javne površine, trgovi i parkovi	500 m ²	1000 g antikoagulanata I. generacije ili 500 g antikoagulanata II. generacije	isključivo u dubinu aktivnih rupa i drugih nepristupačnih mjesta	
Odlagališta otpada	10 000 m ²	15 kg antikoagulanata I. generacije	na skrovića mjesta nedostupna neciljanim vrstima	
	na 10 m ²	1 standardna meka antikoagulanata II. generacije		
Kanalizacijski sustav	svakih 200 m	2-4 standardne meke	isključivo koristiti	

Oborinski kanalizacijski sustav	kanalizacije	antikoagulanata II. generacije	parafizirane meke vezane za žicu
Obalni prostori mora i vodotoka	10 m obale	1 standardna meka antikoagulanata II. generacije	isključivo koristiti parafizirane meke vezane za žicu
Obale u koje se izljuje fekalna kanalizacija	svakih 20 m	2-4 standardne meke antikoagulanata II. generacije	
Oborinski kanalizacijski ispusti	svakih 50 m		
Područje s nedostatnim sanitarno - higijenskim i komunalnim uvjetima		Rodenticidi koji u svom sastavu imaju gorku tvar (Bitrex)	

Standardna meka:

- antikoagulanata I. generacije izlaže se u količini od 100 g ili
- antikoagulanata II. generacije u količini od 50 g po mjestu postave.

Kod povećane infestacije količine navedene u tablici će se udvostručiti.

IZVRŠITELJI DDD MJERA

Deratizaciju i dezinfekciju, stambenih prostora, javnih gradskih prostora te svih drugih prostora određenih ovim Programom kao i dezinfekciju svih javnih površina na području Primorsko - goranske županije mogu obavljati samo pravne osobe koje obavljaju zdravstvenu djelatnost i druge pravne osobe koje je ministar zdravlja ovlastio za provođenje tih mjera, a sukladno programu iz članka 5. Zakona, a iste se moraju provoditi pod stručnim nadzorom nadležnog Zavoda (članak 24. Zakona).

Ovlašteni izvođači DDD mjera moraju ispunjavati uvjete propisane Pravilnikom o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost obvezatne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije kao mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti pučanstva (NN 35/07) te ih moraju provoditi u skladu s Pravilnikom o načinu provedbe obvezatne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije (NN 35/07) (u daljnjem tekstu Pravilnik).

Izvođači za provedbu DDD mjera moraju primjenjivati sredstva s Popisa biocidnih pripravaka kojima je do 02. svibnja 2011. godine dano odobrenje za stavljanje na tržište (NN 72/11 RH).

Pravna ili fizička osoba koja obavlja dezinfekciju i deratizaciju kao i dezinfekciju javnih prostora, odgovorna je za ostvarivanje mjera kojima se štiti zdravlje ljudi i domaćih životinja, a okoliš od onečišćenja, trovanja i nanošenja šteta.

Obuhvat površina, prostora i objekata koje ekipa terenskih izvoditelja dnevno može obraditi ovisno o vrsti štetnika koji se suzbija:

- kod dezinfekcije broj terenskih ekipa izvoditelja od najmanje 2 člana određuje se na osnovi obujma površine,

vrsti postupka, stupnju infestacije površine patogenim mikroorganizmima i roku izvršenja mjere

- kod suzbijanja komaraca broj terenskih ekipa izvoditelja određuje se na osnovi broja potrebnih uređaja za adulticidni tretman te zadanom području (veličina područja koje mora biti obuhvaćeno tretmanom), s time da je za svaki uređaj koji se koristi s vozila u pokretu potrebna jedna terenska ekipa od najmanje 2 člana

- kod suzbijanja drugih vrsta člankonožaca (Arthropoda) čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje od javnozdravstvene važnosti broj terenskih ekipa izvoditelja od najmanje 2 člana određuje se ovisno o obujmu površine, vrsti postupka, stupnju infestacije i roku izvršenja mjere

- kod suzbijanja štetnih glodavaca jedna terenska ekipa izvoditelja od najmanje 2 člana dnevno može napraviti 40-100 objekata što ovisi o vrsti objekta (poljoprivredno gospodarstvo ili stambena zgrada ili obiteljska kuća), lokaciji objekta (ruralno ili urbano područje), stupnju infestacije te broju radnih dana propisanih Programom mjera i Provedbenim planom, tj. roku u kojem se mjera mora izvršiti.

Oprema za rad:

- kod dezinfekcije količina i vrsta opreme za rad potrebna za provedbu mjere određuje se na temelju površine, vrste postupka, stupnja infestacije površine patogenim mikroorganizmima i roku izvršenja mjere

- kod suzbijanja komaraca za obradu 300 hektara adulticidnim tretmanom u jednom danu potrebno je:

- ✓ 1 uređaj za hladno zamagljivanje ULV postupkom s vozila u pokretu kapaciteta rezervoara minimalno 50 litara i
- ✓ 1 uređaj za toplo zamagljivanje s vozila u pokretu kapaciteta rezervoara minimalno 50 litara i
- ✓ prijenosni uređaj za toplo zamagljivanje kapaciteta rezervoara minimalno 5 litara,

- u područjima specifičnog okoliša nadležni zavod za javno zdravstvo donosi odluku o vrsti uređaja koji su potrebni za tretiranje npr. 300 hektara adulticidnim postupkom.

- broj vozila registriranih za obavljanje djelatnosti za prijevoz terenskih ekipa izvoditelja i opreme određuje se na temelju broja uređaja potrebnih za adulticidni tretman na zadanom području, s time da je za svaki uređaj potrebno jedno vozilo

- kod suzbijanja drugih vrsta člankonožaca (Arthropoda) čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje od javnozdravstvene važnosti količina i vrsta opreme za rad određuje se ovisno o površini, vrsti postupka, stupnju infestacije i roku izvršenja mjere

- kod suzbijanja štetnih glodavaca:

- ✓ broj vozila registriranih za obavljanje djelatnosti za prijevoz terenskih ekipa izvoditelja određuje se na temelju sjedećih mjesta i potrebnom broju neposrednih izvoditelja, tj. članova terenskih ekipa

Operativni planovi moraju sadržavati sljedeće podatke: opis mjere koja se provodi, popis ulica, objekata ili prostora na kojima se mjera provodi, okvirno vrijeme početka i završetka poduzetih mjera, način izvješćivanja građana, zdravstvenih službi, sanitarne inspekcije i drugih, broj djelatnika i ekipa, sredstva i opremu koja će se koristiti, opis tehnološke primjene, kao i provedene mjere zaštite opreza, zaštitu prostora, objekata i okoliša.

Budući da Zavod izrađuje prijedlog Programa, kojeg iz godine u godinu korigira i nadopunjava sukladno stanju na terenu te organizira provedbu stručnog nadzora nad realizacijom Programa ovlaštenu izvođači obavezuju se:

1.1. Tjedan dana prije provedbe na pojedinim dijelovima Primorsko-goranske županije Zavodu, nositelju Programa - jedinicama lokalne samouprave i sanitarnoj inspekciji dostaviti dio Operativnog Plana provedbe preventivnih mjera dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije za područja koja se planiraju odraditi u sljedećih deset dana, pri čemu je potrebno uvrštavati korekcije neodrađenog u plan za idućih deset dana. Navedeno je neophodno kako bi se uspio organizirati i uskladiti stručni nadzor s provedbom mjera.

1.2. Dva tjedna nakon proljetne, jesenske i eventualno dodatne akcije provedenih DDD mjera na javnim površinama jedinica lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije izraditi i dostaviti Zavodu Izvješće o provedenim DDD mjerama, u kojem se navodi vrijeme trajanja akcije, vrste štetnika koji su suzbijani te vrste i količine utrošenog materijala. U navođenju utroška materijala potrebno je odvojeno prikazivati količine utrošenih biocida na javnim površinama i one koje su utrošene u zatvorenim objektima, a za čiju provedbu financijska sredstva osiguravaju jedinice lokalnih samouprava.

1.3. Do 31. siječnja iduće godine, Zavodu dostaviti Zbirno izvješće o provedenim DDD mjerama za prethodnu godinu, u kojem se navode subjekti provedbe, vrste štetnika koji su suzbijani, vrste i količine utrošenog materijala u skladu s obrascima koje je propisao ministar.

1.4. Nekoliko dana prije započinjanja provedbe mjera dezinfekcije i deratizacije (najmanje 48 sati prije) na dobro vidljivim i frekventnim javnim mjestima (oglasnim pločama, predvorjima zgrada, domova zdravlja, komunalnih poduzeća, škola i sl.) izvjesiti tiskanu obavijest s nazivom izvođača, mjestom i vremenom provođenja, sredstvima koja će biti upotrijebljena, mjerama zaštite i opreza, te navedenim antidotom za slučaj trovanja.

1.5. Imati dostatan broj uposlenih stručnih djelatnika za pravodobno obavljanje svih poslova propisanih Programom u periodu od veljače do svibnja odnosno lipnja - proljetna (prva akcija) i tri jesenska mjeseca, od rujna do studenog (druga akcija).

1.6. Tijekom provedbe sustavnih akcija deratizacije na javnim površinama

- ispunjavati Upitnik za izradu i dopunu baze podataka (sukladno Obrascu 3),
 - voditi evidenciju o
 - * lokacijama žarišta komaraca koja su larvicidno tretirana i
 - * terminima provedbe larvicidnih tretmana (datum provedbe)
 - voditi evidenciju o stupnju infestacije štetnim glodavcima za:
 - svaku pregledanu zgradu (sukladno Obrascu 4)
 - javnoprometne površine, trgove, parkove (sukladno Obrascu 5)
 - obale i otvorene vodotoke (sukladno Obrascu 6)
- Obrasci su sastavni dio ovoga Programa.

Po završetku prve akcije deratizacije (proljetne) izvođač je obavezan Zavodu dostaviti ispunjene Obrasce 3 po pojedinim područjima jedinica lokalnih samouprava Primorsko-goranske županije, kako bi se isti objedinili u jedinstvenu bazu podataka. Na osnovu dostavljenih podataka Zavod analizira obuhvat provedbe DDD mjera i izvješćuje svaku jedinicu lokalne samouprave Primorsko-goranske županije te planira provedbu mjera za sljedeće razdoblje.

Tijekom larvicidnih tretmana izvođači su obavezni kontinuirano dostavljati ispunjene evidencije o provedenim larvicidnim tretmanima s navedenim lokacijama i terminima provedbe kako bi Zavod po istovjetnoj bazi o žarištima ličinki komaraca pratio legla komaraca sukladno Obrascu 2.

Izvođač je obavezan, po utvrđenoj infestaciji, dostaviti Zavodu ispunjene Obrasce 4, 5 i 6.

1.7. Ovlaštenu izvođač mora osigurati identifikacijske iskaznice za sve svoje djelatnike sukladno članku 17. Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost obvezatne dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije kao mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti pučanstva (NN 35/07).

Na ovaj način će se omogućiti kvalitetnije planiranje, a time i veći uspjeh u provođenju navedenih mjera u budućim razdobljima te osigurati neophodne preduvjete za veći i kvalitetniji obuhvat na ukupnom prostoru Primorsko-goranske županije što predstavlja zajednički cilj svih zainteresiranih subjekata.

STRUČNI NADZOR

Stručni nadzor nad provođenjem DDD mjera, kao i kontrolu učinkovitosti provođenja ovih mjera, provodi Zavod, a upravni nadzor Odsjek sanitarne inspekcije za Primorsko-goransku županiju, Odjela za Istru i Primorje, Službe županijske sanitarne inspekcije, Uprave za sanitarnu inspekciju, Ministarstva zdravlja (Zakon o zdravstvenoj zaštiti NN RH. 121/03).

Stručni nadzor obuhvaća:

- provjeru Programom predviđenih-zadanih DDD postupaka izvidom i/ili anketom stanovništva
- analiza postojećeg stanja
 - ✓ prosudbu stupnja infestacije na osnovu objektivnih kriterija ili vjerodostojne ankete
 - ✓ uvid u primjenu biocida (vrsta, koncentracija, način aplikacije-postavljanje mamaca, norme primjene)
 - ✓ evidentiranje ekoloških niša i kritičnih točaka koje pogoduju razvoju glodavaca i insekata

- sugeriranje mjera sanacije u smislu otklanjanje uvjeta koji pogoduju prisustvu i održavanju glodavaca i insekata
- prijedlog dodatnih korektivnih mjera (DDD i sanitacije) u interventnim situacijama koje nisu predviđene Programom
- informiranje i edukacija pučanstva
- ažuriranje baze podataka podatcima dobivenim tijekom provedbe stručnog nadzora i od izvođača provedbe DDD mjera
- stručno izvješće, prema naručiocu, o provedenim DDD mjerama s naglaskom na mjere sanitacije
- izrada prijedloga Programa mjera i Provedbenog plana suzbijanja štetnika

Neposredno prije početka svake akcije preventivne i obvezne preventivne DDD kao posebne mjere Zavod će organizirati jednodnevni tečaj za izvođače provedbe. Program tečaja bi trebao uključiti detaljno obrazloženje svih postupaka i mjera koje se provode sukladno Programu mjera za područje Primorsko-goranske županije.

Zavod se obvezuje temeljem izvršenog nadzora i na osnovu dostavljenih pisanih izvještaja izvođača podatke statistički obraditi i uvrstiti u cjelovita pisana izvješća o obuhvatu, kvaliteti i učinkovitosti provedbe obvezne preventivne dezinfekcije, dezinskekcije i deratizacije na području gradova i općina Županije te ih u roku od četiri tjedna nakon provedenih DDD mjera proslijediti jedinicama lokalne samouprave Primorsko-goranske županije i Odsjeku sanitarne inspekcije za Primorsko-goransku županiju, Odjela za Istru i Primorje, Službe županijske sanitarne inspekcije, Uprave za sanitarnu inspekciju, Ministarstva zdravlja.

PROSTORNI RASPORED RADA

Područje Županije podijeljeno je na 14 gradova i 22 općine.

Uz obavljanje poslova propisanih Provedbenim planom obvezne preventivne deratizacije u okviru navedenih akcija, ovlaštene izvođači su dužni osigurati interventnu dezinskekciju i deratizaciju na poziv građana.

U prostornom rasporedu rada prvenstvena se pozornost pridaje provedbi ovih mjera na javnim gradskim površinama, površinama i objektima kojima upravljaju komunalna poduzeća, tržnicama, objektima za proizvodnju i promet namirnicama te stambenim objektima, budući po temeljnom smislu i karakteru navedenih javno - zdravstvenih mjera isti imaju najveće značenje. Na taj način osigurava se prostorna i vremenska usklađenost provedbe DDD mjera različitih izvođača u svrhu usklađivanja i uspješnosti provedbe Programa kako na prostorima i površinama pojedinih jedinica lokalnih samouprava tako i na cjelokupnom području Primorsko-goranske županije.

FINANCIRANJE PROVEDBE PREVENTIVNIH I OBVEZNIH PREVENTIVNIH DDD MJERA KAO POSEBNIH MJERA I STRUČNOG NADZORA NAD PROVEDBOM

Sukladno članku 24. stavak 4. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti stručni nadzor nad provedbom preventivne i obvezne preventivne DDD kao posebne mjere financira se iz sredstava županije, općine, grada, korisnika objekata pod sanitarnim nadzorom iz članka 10. stavak 1. Zakona ili drugih obveznika provedbe mjera sukladno Programu mjera za područje županije, općina i gradova.

Objekti pod sanitarnim nadzorom u vlasništvu jedinica lokalnih samouprava

Provedba preventivne i obvezne preventivne DDD mjere na površinama, u prostorima i objektima pod sanitarnim nadzorom koji su u vlasništvu jedinica lokalnih samouprava te stručni nadzor nad provedbom istih financira se iz sredstava jedinica lokalnih samouprava.

Objekti pod sanitarnim nadzorom u vlasništvu korisnika objekata pod sanitarnim nadzorom

Provedba preventivne i obvezne preventivne DDD mjere na površinama, u prostorima i objektima pod sanitarnim nadzorom koji su u privatnom vlasništvu te stručni nadzor nad provedbom financira se iz sredstava trgovačkih društava, ustanova i drugih pravnih te fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost osobnim radom te iz sredstava pojedinaca vlasnika, posjednika ili nositelja upravljanja objektima iz članka 10. stavak 1. Zakona, tj. korisnika objekata pod sanitarnim nadzorom.

PROSTORNI RASPORED RADA

Područje Županije podijeljeno je na 14 gradova i 22 općine.

Prostornim i vremenskim rasporedom poslova određuju se pojedinačna područja provedbe DDD mjera te dinamika obavljanja poslova. Subjekti obveznici provođenja ovih mjera specificirani su u Programu.

U prostornom rasporedu rada prvenstvena se pozornost pridaje provedbi ovih mjera na javnim gradskim površinama, površinama i objektima kojima upravljaju komunalna poduzeća, tržnicama, objektima za proizvodnju i promet namirnicama te stambenim objektima, budući po temeljnom smislu i karakteru navedenih javno - zdravstvenih mjera isti imaju najveće značenje. Na taj način osigurava se prostorna i vremenska usklađenost provedbe DDD mjera različitih izvođača u svrhu usklađivanja i uspješnosti provedbe Programa kako na prostorima i površinama koje imaju ključno značenje tako i na cjelokupnom području Županije.

STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Program stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Službene novine Primorsko-goranske županije«

Klasa: 022-04/12-01/12

Ur. broj: 2170/1-01-01/5-12-7

Rijeka, 19. ožujka 2012.

Obnašatelj dužnosti župana
Zamjenik župana
Prof. dr. sc. Vidoje Vujić, v. r.